

HAJDÚ-BIHARI

XXXVI. ÉVFOLYAM
167. SZÁM

ÁRA: 1,20 FORINT

1979. VII. 19.,
CSÜTÖRTÖK

NAPLÓ

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

MAI SZÁMUNK TARTALMÁBÓL:

GÁTORSEGBEN

MEGKEMÉNYEDET PIACOK

(3. oldal)

SZOMSZÉDOLÁS LENGYELORSZÁGBAN

BALESETI KRÓNKA

BESZÉLGETÉSEK BEREKBÜSZÖRMÉNYBEN

(4. oldal)

A DEBRECENI BOCSKAI TÁNCEGYÜTTES
TÜRÜKORSZÁGBAN

(5. oldal)

Nyarálunk

A nyarálokat sem kényeztetni el az idő. Hol süt, hol csepeg, kiderül, beborul s mire az ember észreveszi, a két hét el is szaladt s még le se barnult becsületesen. Pedig hát valójában most van a nyár közepe, a kánikula évadja, amikor a napsütéses órák száma a statisztikák megbízhatósága szerint is a legnagyobb. Nem így az idén, nem így jelen nyarunkban. Ma ez is rendhagyó s ebből az üdülés se maradhat ki. Ma tehát, ha valaki zsebében a beutalójeggyel kétheti reményiséget dédelgetve elindul valamelyik üdülő felé, ne feledkezék el úgy csomagolni, hogy a fürdőruha mellett az átmeneti kabát is ott legyen. S pláne ne azok, akik gyerekekkel utaznak, akik két hétre az apróság igényének, ellátásának a gondját is be kell hogy kalkulálják.

Persze bárhol is nézzük az üdülés ilyen vagy olyan nehézségei még e nyáron is csak viszonylagosak. Mert két hét — jó időben, rossz időben — mégis csak olyan lehetőség, amelyért bárki szívesen felvállal némi kockázatot is. Igaz, az a legserencsésebb, akinél abban a bizonyos két hétben minden egybeesik. A nyár, a napfény, a Balaton, de ezek együttes jelenlétéért még a legelsőbb osztályú beutalójegy sem vállal semmi biztosítékot. Azért — ezt minden beutaló szavatolja — az üdülés időtartama megfelelő szállásról, kényelemtől, ellátásról, pihenésről gondoskodnak. S ez — vélekedjünk bárhogyan is — olyan kedvezmény, amely nyugodtan írható társadalmi juttatásaink listájára.

Ma már nem találunk abban semmi rendkívülit — mint ahogy nincs is benne —, ha valaki szak-szervezeti vagy vállalati üdülőben pihen ki az éves munka fáradsalmait. Így természetes, s még akkor is, ha a pihenésre jogosultak száma jóval meghaladja a pihenőhelyek számát. Ezért kell beosztással élnünk, sorrendet tartva s törekedvén az igazságosságra is sok-sok szempontot figyelembe véve. Beleakulálván azt is, hogy mindenki kedvére és megelégedésére eleve lehetetlen. Ez viszont nem mondhat, nem szabad hogy ellent mondjon azoknak az elveknek, amelyek az üdültetés gyakorlatában is a szocialista demokratizmus jelenvalóságát biztosítják.

A munkához való jogunkból következik az üdüléshez, a pihenéshez való igényünk is. Pontosabban: fogalmazhatjuk jognak is, mivel az s így nemcsak reményünk, de biztosítékunk is kell hogy legyen rendszeres gyakorlására. S a jó idő erre már csak ráadás.

Kádár János fogadta a Brit Munkáspárt küldöttségét

Kádár János, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának első titkára szerdán a Központi Bizottság székházában fogadta a Brit Munkáspárt hazánkban tartózkodó delegációját, melyet Joan Lester, a Munkáspárt Végrehajtó Bizottságának tagja, a nemzetközi bizottság elnöke vezet.

A szívélyes, baráti légkörű találkozón jelen volt Berecz János, a Központi Bizottság külügyi osztályának vezetője.

A búzának több mint 70 százalékat learatták

Ülést tartott a megyei mezőgazdasági szervezési bizottság

A nyári betakarítási munkák végzésével kapcsolatos időszaki feladatokról tárgyalt szerdán a mezőgazdasági szervezési bizottság, amelyen részt vett Varga Lajos, a megyei pártbizottság munkatársa is.

A megjelenteket Juhász István, a megyei tanács elnökhelyettese, a szervezési bizottság elnöke üdvözölte, majd dr. Kovács Lajos, a megyei tanács csoportvezetője adott számot a nyári mezőgazdasági munkákról. Részletesen szót a legnagyobb és ezekben a napokban a legidősebb munkárról, az aratásról. Elmondta, hogy ebben az évben a szokásosnál korábban vette kezdetét megénkben az aratás: jú-

nius 25-én megindult az őszi árpa, 28-án pedig az őszi búza aratása. Mivel az eredeti vetésterület a kipusztulás miatt csökkent — búzából mintegy 20 ezer hektárral — ugyanakkor a kombájnkapacitás javult a korábbi évekhez képest, szakembereink úgy gondolták, hogy a korai kezdést gyors munkavégzés és gyors befejezés követi. A

számítások szerint 10 munkanap alatt szándékoztak az aratást befejezni.

Az időjárás ezt a szándékot keresztülhúzta; július 12-ig igen vontatottan haladt az aratás a megyében, aminek következménye, hogy erre az időre a búzának csupán 30 százaléka volt learatva. A

(Folytatás a 2. oldalon)

Munkavédelmi tájértekeztetés az építőknél

Vékassy István tartott tájértekeztetést

Az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium építőipari főosztálya és szociálpolitikai osztálya július 18-án munkavédelmi szakmai tanácskozást tartott Debrecenben a Hajdú megyei Állami Építőipari Vállalat házgépjárában. A meghívottak közt ott voltak a házgépjárával rendelkező vállalatok műszaki igazgatói, munkavédelmi irodavezetői, szakszervezeti munkavédelmi felügyelői s a házgépjárái biztonsági megbízottak. Gregorics István, az ÉVM főosztályvezetője tartott vitaindító előadást, érintve a jövő feladatait is. A tanácskozáson és az üzemi látogatáson sok hozzászólás hangzott el. A debreceni házgépjár közel tízezer múltjáról s jelenéről Vékassy István, a Hajdú megyei Állami Építőipari Vállalat termelési igazgatója tájékoztatta a vendégeket. (Fotó: Kőszeghy György)

Ismét vásárdíjat kapott a Hajdúsági Iparművek

A Hajdúsági Iparművek korszerű termékeiért, a kiállítás magas színvonaláért többször kapott már rangot jelentő vásárdíjat, vásárdíjat a pécsi ipari vásáron és az évenként megrendezett őszi BNV-n. Ebben az évben a hetedik alkalommal megrendezett pécsi ipari vásáron ismét a nagy kiállítók között szerepel a vállalat.

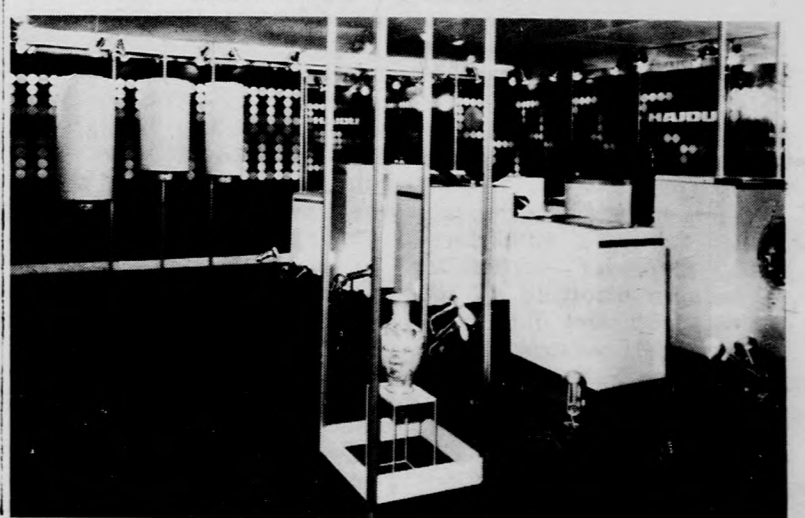
A kiállítást a tervezéstől a kivitelezésig jó szervező munkával, művészi igényességgel rendezték meg. Az ün-

nepeyes díjkiosztásra július 12-én, a vásár megnyitása előtt került sor. A 260 kiállító vállalat és szövetkezet között a zsüri döntése alapján 17 vásárdíjat osztottak ki.

Ezek között van a Hajdúsági Iparművek, amelyik ötödik alkalommal nyerte el a kiállítás magas színvonalú megrendezéséért, a kiállítás esztétikus összképeért a pécsi ipari vásár vásárdíját.

A kiállítást Jászberényi András grafikus tervezte.

A kiállítás egy részlete a vásárdíjjal

Budapestre érkezett Henri Simonet belga külügyminiszter

Puja Frigyes külügyminiszter meghívására szerdán, a déli órákban hivatalos látogatásra Budapestre érkezett Henri Simonet belga külügyminiszter.

A vendéget a Ferihegyi repülőtéren Puja Frigyes fogadta. Ott volt Jacques Gerard, a Belga Királyság magyarországi és Vínce József, hazánk brüsszeli nagykövete.

Henri Simonet életrajza

Henri Simonet 1931. május 10-én született Brüsszelben. A jog-, a gazdaság- és a pénzügytudományok doktora, s diplomát szerzett a Columbia Egyetemen is.

1956-ban a brüsszeli szabad egyetem tanársegédje volt, majd 1958-ban egyetemi tanárrá nevezték ki, főként gazdaságpolitikai kérdésekkel és állami pénzügyekkel foglalkozott.

1966 óta Anderlecht polgármestere és Brüsszel szocialistapárti képviselője.

1972 januárjától 1973 januárjáig gazdaságügyi miniszter, 1973 elejétől 1977 elejéig az európai közösségek bizottságának alelnöke volt.

A repülőtéren vendéglátója Puja Frigyes üdvözölte

1977. június 3-án külügyminiszterként és Brüsszel gazdasági ügyeinek államtitkárává nevezték ki.

Henri Simonet délután a Hősök tere terén megkoszorúzták a magyar hősök emlékművét.

Az ünnepélyes aktuson jelen volt Csehik Ferencné, a Fővárosi Tanács elnökhelyettese, Farkas Mihály vezérőrnagy, a budapesti helyőrség parancsnoka és Vínce József.

A koszorúzást követően a Külügyminisztériumban

megkezdődtek a magyar-belga hivatalos tárgyalások. A szívélyes légkörű tárgyaláson Puja Frigyes és Henri Simonet vezetésével részt vett a Magyar Népköztársaság és a Belga Királyság külügyminisztériumának több vezető munkatársa.

A két ország külügyminisztere véleményeseréte folytatott a kétoldalú kapcsolatokról és az időszaki parancsnoka és Vínce József. A tárgyalások ma, csütörtökön folytatódnak.

Pártküldöttség utazott Lublinba

A Lublini Vajdasági Pártbizottság meghívására a megyei pártbizottság képviselőiben július 18-án, szerdán reggel delegáció utazott Lengyelországba. A küldöttség vezetője dr. Postás Sándor, a Hajdú-Bihar megyei párt-végrehajtóbizottság tagja, a Debrecen városi Pártbizottság első titkára; tagjai dr. Ács István, Debrecen város tanácselnöke és Harangi Sándor, a megyei pártbizottság osztályvezetője. A delegáció Lublinban részt vesz a Lengyelország felszabadulásának 35. évfordulója alkalmából rendezendő helyi ün-

Elutazott Budapestről a román miniszterelnök kísérete

Marjai József, a Minisztertanács elnökhelyettese fogadta Nicolae Constantint, az Állami Tervbizottság elnökét, a magyar-román gazdasági együttműködési vegyes kormánybizottság román tagozatának elnökét. A kormánybizottság társelnökei meghatározták a miniszterelnöki tárgyalásokból adódó gazdasági megállapodások teljesítésének feladatait és áttekintették a gazdasági együttműködés aktuális kérdéseit.

Szerdán elutazott Budapestről Ilie Verdetnek, a Román Szocialista Köztársaság miniszterelnökének kísérete. Nicolae Constantint, Alekszandru Rusu gépipari miniszter-helyettesét, Marin Traistaru külkereskedelmi és nemzetközi gazdasági együttműködési miniszter-helyettesét, Vasile Gliga külügyminiszter-helyettesét a Ferihegyi repülőtéren Trethon Ferenc munkaügyi miniszter, Roska István külügyminiszter-helyettes és Rajnai Sándor hazánk bukaresti nagykövete búcsúztatta. Jelen volt Victor Bolojan, a Román Szocialista Köztársaság budapesti nagykövete. (MTI)

tség
ba
s Hajdú-Bihar
július 17-én,
tt Litvániába.
gyei párt-vég-
rtbizottság első
reláthatólag jú-
LÓNAPTÁR
vel ezelőtt, 1829.
ett és 1905-ben
ubols, a francia
ismert alakja,
óművész.
ában kitűnően
lódése kezdettől
tek felé irányít-
reit a Keresztelő
tve a Narcissus
nekes című, je-
-i múzeumban
alkotta. Elett-
legorikus szob-
m, La Mericiere
léke), portrék-
Gounod, Bizet),
ban, mint pél-
sben felállított
obrában teljese-
o.
éséből volt jelen-
lág az Ecole de
gatójaként tevé-
vészetét részle-
es, s lírai hang-

EDÉLY
otó: Kőszeghy)
EHÉRJE állit-
zponti Élelmi-
ntézetben
járásal. Ezzel
hoz juttathat-
szeripart és a
takarmányel-
Jelenleg az
 eljárás finomít-
k kutatók.
külsőületén
n 38 éves gép-
debreceni lakos
vül hagyta a
zódésben levő
emélygépkocsi-
hajtott és egy
személyvonat-
Naményi Zolt-
a helyszínén
MÉNYEK
LESZ július
ponta 8-16-ig a
s oldalán a vas-
utestől, a Káká,
Cserél, Szeder,
Kender, Ilona és
n: július 25-én
msoni út párat-
ábor Aron utcá-
cái, a Katalin,
r, Katalin utcá-
r, a Báthori
oldalán a 40.
A. utca mind-
számtól. (X)
LESZ július
ponta, 7-16 óráig
nyúl. Zrínyi ut-
ól, illetve a 21.
g, a Baksai ut-
g uttól a vas-
út óráos oldá-
uttól, páratlan
amtól a vasúttól:
6 óráig a Vö-
nosi, Keresszei
n, a Kisfaludi
„DEBRECENI
SZÖVETKEZET
EM 10. SZ. N. HÁ-
lata 1979. július
n. (X)
ASZLÓ nőgyó-
u. 6. magánren-
ga miatt 1979.
tus 20-ig szüne-
óság: Debrecen,
12-144 — Felelős
rint. egy évre

Brezsnyev-Husák megbeszélés

MOSZKVA

Baráti találkozóra került sor szerdán a Krim-félszigeten Leonyid Brezsnyev, az SZKP KB főtájtára, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa Elnökségének elnöke és Gustáv Husák, a CSKP KB főtájtára, a Csehszlovák Szocialista Köztársaság elnöke között, aki szabadságát tölti a Szovjetunióban.

Leonyid Brezsnyev és Gustáv Husák megelégedéssel állapították meg, hogy a szovjet-csehszlovák együttműködés minden irányban megerősödik a két ország és a szocialista országok közössége javára.

A felek hangsúlyozták a gyártásszakosítás és együttműködés további kiszélesítésének szükségességét mind kétoldalú alapon, mind pedig a Kölcsonos Gazdasági Segítség Tanácsa által jóváhagyott hosszútávú célprogramok megvalósítása keretében. Rámutattak, hogy a szocialista országok termelési és tudományos-műszaki erőforrásainak helyes egyesítése a megfelelő módszer a nemzetgazdaságok tervszerű növekedése, az életszínvonal állandó emelése biztosításához.

Leonyid Brezsnyev és Gustáv Husák véleményét cserélt az időszerű nemzetközi kérdésekről is. Annak a közös véleményüknek adtak hangot, hogy a legfelsőbb szintű bécsei szovjet-amerikai találkozó eredményei nagy

nemzetközi jelentőségűek. A SALT-II szerződés, ugyanakkor, amikor gátat vet a két nagyhatalom hadászati potenciálján növekedésének, határozottabb lépéseket tesz lehetővé a tényleges leszerelés és az új háború veszélyének csökkentése érdekében.

A felek kijelentették, hogy a Szovjetunió és Csehszlovákia a többi testvérországgal és minden békeszerető erővel együtt kész további intézkedéseket tenni az európai biztonsági és együttműködési értekezlet részvevői közötti bizalom erősítésére, a politikai enyhülés katonai enyhüléssel történő kiegészítésére. Mindkét fél sikraszáll azért, hogy konstruktív légkör jellemezze az európai biztonság és együttműködés ügyének szentelt tanácskozásokat és találkozókat.

A Szovjetunió és Csehszlovákia támogatja a Vietnami Szocialista Köztársaságnak a délkelet-ázsiai tartós béke és nyugalom megszilárdítására irányuló erőfeszítéseit. Leonyid Brezsnyev és Gustáv Husák abból indulnak ki, hogy az indoknai menekültek problémájáról Genfben megnyíló konferencia kérdés humánus megoldásának elősegítésére hivatott és semmilyen módon sem érintheti az indoknai országok szuverenitását.

A találkozó, amelyet minden megvitatott kérdésben teljes nézetazonosság jellemzett, szíves légkörben ment végbe. (MTI)

Genfben érkezett az a vietnami küldöttség, amely részt vesz az indoknai menekültek helyzetének humanitárius kérdéseit tárgyaló konferencián. A képen (középen) Pham Hien külügyminiszter-helyettes, a genfi repülőtérén

Vietnami küldöttség Genfben

GENF

Szerdán Pham Hien külügyminiszter-helyettes vezetésével megérkezett Genfben az indoknai menekültekkel és áttelepültekkel foglalkozó nemzetközi értekezleten részt vevő vietnami küldöttség.

Pham Hien a repülőtérén adott nyilatkozatában kijelentette, a vietnami küldöttség jóakarattal, együttműködési készséggel, és azzal a szándékkal érkezett, hogy tevékeny és építő módon elő-

segítse a konferencia sikerét.

Ahogy azt annak idején Kurt Waldheim ENSZ-főtájtár is kijelentette, a genfi konferencián a menekülteknek csupán emberiességi oldalával kell foglalkozni — mutatót rá Pham Hien.

Ha a konferencia más országok politikáira elleni támadások fórumává válik, akkor az értekezlet nem szolgálja majd a menekültek kérdés megoldását. Sőt súlyos következményeket vonhat maga után. (TASZSZ)

Indiai kormányválság

Szandzsiva Reddi indiai államfő valószínűleg már a hét vége előtt dönt arról, hogy kit fog megbízni az új kabinet megalakításával. Az UPI hírügynökség értesülése szerint az elnök arra kérte a kormányfői tisztségre igényt tartó „önjelölteket”, hogy szolgáltatassanak dokumentált bizonyítékokot parlamenti támaszokról.

Az eddigi jelek szerint három jelölt közül választhat az államfő: Morardzsi Deszai ügyvezető kormányfő, Csaran Szingh volt miniszterelnök-helyettes és pénzügyminiszter, vagy Dzsagdzsivan Ramot, szintén volt miniszterelnök-helyettes és hadügyminiszter biztatja meg a kormány megalakításával.

Képünkön a kormányválság megoldásáról tárgyalt Reddi indiai elnökkel Indira Gandhi volt miniszterelnök. A képen Gandhi asszony elhagyja az elnöki palotát.

Carter erősít

Egyik meglepetés a másik után éri az Egyesült Államok közvéleményét, de azokat is, akik nyomon követik az USA belpolitikai fejleményeit. Hétfőn még arról írtak az amerikai kommentátorok, hogy vasárnap este a televízió képernyőjén egy — Reuter hírmagyarozója szerint — újfajta Jimmy Cartert látták. A régió beharangozott, tízenegy napos, szinte szakadatlan tárgyalások révén előkészített beszéd kemény volt, határozatos, célratoró, s alighanem sikerült általa az elnök népszerűségi — egész pontosan népszerűtlenségi — indexét lényegesen javítani.

Kedden újabb meglepetés rázta meg Amerikát. Meltán mondhajuk így, ilyen drámai kifejezéssel elve, arra ugyanis az Egyesült Államok történetében eddig még nem volt példa, hogy egy hivatalban levő elnök mandátumának felidejében a kormány és a Fehér Ház legfontosabb munkatársai körében cserékre határozza el magát. Márpedig most ez történt: a kabinet tagjai csakúgy, mint a Fehér Ház vezető munkatársai, följárlották lemondásukat.

Kétségtelen, hogy a lépés szorosan összefügg az USA belpolitikai helyzetével, a súlyos energiaválsággal és a Carter-kormányt ért egyre élesebb bírálatokkal. Közismert, hogy az elnök népszerűsége a meglehetősen pontos közvéleménykutatási indexek tanúsága szerint mélyebbre zuhant, mint Nixoné a Watergate-ügy kapcsán. Meglehet, hogy az újabb lépés főleg propagandisztikus hatást kíván elérni, bizonyítva, hogy Carter csakugyan radikális orvoslást kíván találni a bajokra. Valószínű, hogy néhány külcsember továbbra is marad: Vance külügyminiszter, Brown hadügyminiszter és Brzezinski nemzetvédelmi főtanácsadó éppúgy, mint a Fehér Házban Hamilton Jordan, Stuart Eizenstat belpolitikai főtanácsadó és Jody Powell, a sajtófőnök. Hogy a megüresedett helyekre — például a lemondásra már korábban kész Schlesinger energiaindó vagy Bell igazságügyi miniszter helyébe — kik kerülnek, arról egyelőre csak találgat a sajtó.

Nem is a személyek, hanem a lépés a lényeges. Carter ezzel — kimondatlanul is — azt kívánta jelezni, hogy a jövőre esedékes elnökválasztáson nem egykönnyen engedti át másnak a Fehér Házat. Ehhez azonban sportnyelven szólva erősíteni kellett, mert az első felidőben mutatott formája alapján esélyei a minialmásra csökkentek. „Csapatának” átrendezésével elsősorban a belpolitikai gondok megoldását tűzte ki célul. Nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni, hogy a SALT-II ügyében még jókora erőpróba vár Carterra éppúgy, mint kormányára. S a bonyolult belső erőviszonyok közepette az elnök ezúttal az USA külpolitikai orientációját sem hanyagolhatja el.

Gyapay Dénes

Beiktatták tisztségébe a nicaraguai kormányt

A második legnagyobb nicaraguai városban, Leónban szerdán beiktatták tisztségébe a nicaraguai hazafias erőket képviselő nemzeti újjáépítés kormányát. Az ideiglenes kabinet öt tagja megkezdte első tanácskozását az országban.

A nemzeti újjáépítés kormányának hivatalba lépésével jelenleg két kormány van Nicaraguában. Mint ismeretes, a kedden kinevezett új elnök kijelentette, hogy 1981-ig kíván hatalmon maradni. A nicaraguai alkotmány értelmében a kormány tagjait az elnök nevezi ki.

A búzának több mint 70 százalékát learatták

(Folytatás az 1. oldalról)

lius 12-e utáni időjárás már lendületesebb és gyorsabb munkát tett lehetővé, s így július 17-ig a búzának mintegy 65-70 százalékát sikerült learatni.

Megyeinkben jelenleg a rozs, a tavaszi árpa és a zab betakarítását is számolva mintegy 60 százalékát aratták le az aratnivalóknak. Ebben az évben megyeinkben összesen 92 300 hektár kalászos betakarítását kell elvégezni, amiből közel 71 ezer hektár az őszi búza területe.

Az idei aratásnál — bár még nincs befejezve a munka — bebizonyosodott, hogy a jobb talajba vetett búza kevésbé gyomosodott, s itt gyorsabban haladt az aratás. A gyengébb földeknek viszont az elviesedés, ennek következtében a gyomosodás igen nehézzé tette a betakarítást. Ezeket a helyeket még ma is csak ötven százaléknál tartanak. A következőkben egyértelmű: az aratást befejező üzemek mielőbb irányítsák felszabadult gépeiket oda, ahol még van lábon álló gabona. Viszont a munkában elmaradtak vegyék igénybe a segítséget, még akkor is, ha jelen pillanatban úgy értékelik, hogy csupán néhány nap szükséges a munka befejezéséhez saját gépeikkel. A búzákat túlerették, s ilyen körülmények között a legfontosabb, hogy a lehető legrövidebb időn belül betakarítsák. Minden óra késés menynyiségi csökkenést, minőségi romlást eredményez.

Az egyéb kalászosokról szólva elmondta a csoportvezető, hogy 3700 hektáron természetesen megyeinkben őszi árpát, aratása be van fejezve. A tavaszi árpa aratása — közel 7000 hektár van belőle — most indult nagyobb ütemben. A 9000 hektárnyi

rozsnak is mindössze 15 százaléka van még learatva, elvéve kezdtek meg a zab aratását is, amelyből 1376 hektár vár betakarításra.

A korai kezdést tehát nem követte gyors befejezés — állapította meg a csoportvezető —, az aratás elhúzódtott. Az a remény viszont, hogy meggyeszerre befejezzük a hónap végére az aratást, minden biztonnal megvalósul. Ez érdeke az üzemeknek, de a népgazdaságnak is. A búzát négy csapás érte ebben az évben: az őszi szárazság, a téli kifagyás, a májusi aszály, a nagy gyomosodás; ne tetézzük azzal is, hogy nagy veszteséggel takarítjuk be.

A vetőmagnak természetesen búzából jó termést takarítunk be, hiány egyetlen fajtaból sem lesz. A jelenlegi, jól bevált fajtabolitikánkon sem kell változtatni.

Az aratás utáni kisegítő munkák is megkéstek. A talajmunkánál a legfontosabb az úgynevezett víztakarékos talajművelés. A több helyen tapasztalható többletvíz érdemes jó talajlezárással megőrizni az esetleges száraz ősze. Lassan indult és vonatottan halad a műtrágya- és szerves trágya-szórás is. Ennek oka, hogy nincs elég szabad terület. A figyelmet a szerves trágyára kell fordítani; minden mennyiséget szórjanak ki az üzemek, erre szükség van a talajnak a sok műtrágya miatt is, s a jó talajszerkezet kialakításában nélkülözhetetlen a szerves anyag.

A továbbiakban az egyik növényekről szóló Kovács Lajos. A kukoricáról elmondta, hogy megyeinkben 14 ezer hektárral megnőtt a területe ennek a növénynek. Szépek a kukoricatáblák, a kukorica fejlődése is jobb a sokévi átlagnál, következésképp jó termésre lehet számítani. Jó a

helyzet a napraforgónál is: a tavalyi 15 700 hektárral szemben idén 21 ezer hektár fölött van a vetésterület, s az eddigi jó fejlődés alapján bizni lehet magas termés elérésében.

A cukorrépa az idén megkülönböztetett szerepet kap megyeinkben a Kabai Cukorgyár termelésbe lépésével. Nagyon fontos, hogy az eddig kialakult jó kapcsolat a partnerek között tovább erősödjön a betakarítás idején is. A növényről szólva: megyeinkben is van gyomosodás, szükséges, hogy a gyomtalantást végezzék el mindenütt az üzemek. A próbamerek egyébként mind a gyökértermésben, mind a cukortartalommal biztatóak.

A beszámoló után Juhász István fontos, a felvásárlással kapcsolatos tényezőre hivatva a figyelmet: jelenlegi népgazdasági helyzetünk megkívánja, sőt megköveteli, hogy valamennyi étkezésre alkalmas búza felvásárlásra kerüljön. A hazai igények maradéktalan kielégítése, de exportlehetőségeink és kötelezettségeink is ezt kívánják. Az üzemek arra törekedjenek, hogy csak annyi búza maradjon takarmánynak, amennyi feltétlenül szükséges a kukorica megjelenéséig. A többi értékesítsék, ami egyébként az üzemek számára is kifizetődő: a búzát jobb árat kapnak, mint majd a kukoricáért. Szólt ezzel kapcsolatban a szerződéses kötelezettségek maradéktalan betartásáról, hangsúlyozva, hogy ahol az étkezési búza megtermelt, ott az üzemektől nem fogadják el.

A továbbiakban a szervezési bizottság több tagja mondta el a témával kapcsolatos véleményét, tapasztalatát, észrevételét.

A MÁV közli

A vonattal hazánkba érkező utasok közül azoknak, akik csak a belépő határolásosság rendelkeznek érvényes menetjeggyel és a belépő célállomásig szükséges vasúti jegyüket a vonaton váltják meg, augusztus 1-től a menetdíjon felül 100 forint pótdíjat kell fizetniük. A pótdíj fizetése alóli eddigi mentességük tehát megszűnik.

Ugyancsak augusztus 1-től a belföldi forgalomban utazóknak is 100 forint pótdíjat kell fizetniük a jelenlegi 20 forint helyett a vonaton történő menetjegyváltás esetén.

Változatlanul nem kell pótdíjat fizetni azoknak az utasoknak, akik a menetjegy kiadását a vonaton eddig is pótdíj felszámítása nélkül igényelhették.

Röviden a nagyvilágból

BERLIN. A Német Szocialista Egységpárt KB Politikai Bizottsága és a miniszterelnök elnökségének javaslatára Erich Honecker, az NDK államtanácsának elnöke, Karl Marx Erdemrendet adományozta Andrej Gromikónak, az SZKP KB Politikai Bizottsága tagjának, a Szovjetunió külügyminiszterének. A kitüntetéssel az NSZEP, és az SZKP, az NDK és a Szovjetunió közötti testvéri kapcsolatok elmélyítésében, valamint a szocializmus és a béke megszilárdításában szerzett kimagasló érdemeit ismerik el.

CATANIA. Szerdán egyéves szünet után ismét működésbe lépett az Etna. A tűzhányó főkráteréből forró lávatómeg tört elő, s a vulkánkatatók szerint 72 óra belül ezt kitorós fogja követni. A tűzhányóból feltört füst és tűz turisták ezreit vonzotta oda a környékről és az ország belsejéből.

WASHINGTON. Az Egyesült Államokban kedden sikeres kísérletet hajtottak végre az első levegő-föld cirkáló szárnyasrakétával — jelentette be szerdán a Pentagon. Az Utah állambeli Salt Lake City-től délnyugatra fekvő kísérleti telep felett egy B-52-es bombázóról lőték ki az új fegyvert.

WASHINGTON. Az Egyesült Államok akár már máiól megfelelően ellenőrizni tudná a második SALT-szerződést, jelentette ki szerdán Harold Brown amerikai hadügyminiszter a szenátus külügyi bizottsága előtt. A testület két héten belül harmadszor hallgatta meg a minisztert a SALT-szerződés kérdésében. A külügyi bizottság a jövő hétre újabb zárt ülést tűzött ki, amelyen másodsor hallgatják meg Turner tengerengyot, a CIA vezetőjét a SALT ellenőrzésének kérdéséről.

WASHINGTON. Az amerikai kormány kiutasítja So-

mozát az országból, ha a megdöntött nicaraguai elnök 72 órán belül nem éri el, hogy utódja átadja a hatalmat a nemzeti újjáépítés kormányának — jelentették szerdán Washingtonból, hivatalos forrásra hivatkozva.

Az osztrák kormányfő nyilatkozata

A közel-keleti válságot az ENSZ határozata alapján és egy palesztin állam létrehozásával lehet és kell rendezni — jelentette ki dr. Bruno Kreisky osztrák kancellár a nyári szünet előtti utolsó nemzetközi sajtóértekezletén.

A rendezés alapjául az ENSZ-határozatoknak kell szolgálniuk.

Az osztrák kormányfő álláspontja szerint ez azt jelenti, hogy Izraelnek ki kell vonulnia az összes 1967 után megszállt arab területről, a Palesztin Felszabadítási Szervezetnek viszont el kell ismernie Izrael állam létét. Kreisky hangsúlyozta,

hogy a térségben két államnak, egy izraeli és egy palesztin államnak kell léteznie. Ez utóbbi területének az izraeli megszállás alatt levő Ciszjordánia és a Gazai övezetre kellene kiterjednie.

Az osztrák kormányfő szerint a közel-keleti béke előérése érdekében elő kell készíteni a háborúban álló, egymással való találkozását. Annak bebizonyításával ugyanis, hogy a PFSZ a békes megoldás híve, s nem törekszik Izrael állam megszeméltetésére, eleve kedvező tárgyalási légkört lehetne teremteni — mondotta az osztrák kancellár.

Az Egészségügyi Minisztérium közleménye

Az illetékes csehszlovák egészségügyi hatóságok a Magyar Egészségügyi Minisztériumot hivatalosan tájékoztatták arról, hogy a Cseh Szocialista Köztársaság néhány körzetében — az utóbbi hetekben — vírusos hepatitis járvány alakult ki, amely főként az iskoláskorú gyermekeket érinti. A közlés szerint a betegség 2-3 hetes tart, nem jár súlyosabb szövődeményekkel.

A csehszlovák egészségügyi szervek a szükséges járványügyi intézkedéseket megtették. Tekintettel arra, hogy a járvány terjedési módja még nem tisztázott, a gyermekcsoportoknak a

Cseh Szocialista Köztársaságba történő beutazását, illetve onnan kiutazásukat — további intézkedésig — leállították. A turizmust egyébként nem korlátozták.

Az Egészségügyi Minisztérium intézkedett az illetékes hazai szerveknél, hogy a Cseh Szocialista Köztársaságba irányuló csoportos gyermeküldöttest — további intézkedésig — szüneteltessék.

Az Egészségügyi Minisztérium továbbra is kapcsolatban áll a csehszlovák egészségügyi hatóságokkal és szükség esetén újabb tájékoztatást ad. (MTI)

SZÖV

A egyesített...
ritette...
lyen...
akkor...
szünet...
üzem...
fekvő...
sítésé...
lyek...
újak.

Az hi...
zetek...
vagyis...
ványosab...
agrárpar...
zett. A...
sok erre...
hogy egy...
kezet nag...
ezer hekt...
Az önáll...
összhang...
güket, eg...
és bizor...
közösen...
Néhány...
ban, Bék...
dön és a...
is megpr...
óvatos, k...
hez kötv...
vegyesek...
elgondol...
Az agr...
ról tehát...
a tömege...
nincs itt...
ges enge...
dokolt, m...
nehéz.

A legk...
ismerteb...
lalkozás...
jogilag...
annak si...
szövetkez...
lalatok...
formák...
sak. Lé...
személyk...
gos közö...
olyan...
egyesülés...
formájuk...
csak tart...
félék leh...
te minde...
ség, amé...
erejét m...
építkezés...
rés, a ke...
gépes n...
lajt és...
használat

A...
írná...
közö...
ber, h...
gól...
gen...
hogy...
meg...
dess...
már...
köz...
vagy...
vízp...
meg...
sem...
sint...
gátó...
meg...
vid...
tán...
is h...
port...
val...
ször...
tört...
volt...
K...
koza...
útor...
a h...
mes...
min...
kép...
kat...
csón...
tisz...

SZÖVETKEZŐ SZÖVETKEZETEK: SOK VAGY KEVÉS?

A mezőgazdasági szövetkezeti mozgalom az egyesülésben rejlő erőket lényegében már kimerítette. Sőt, a területi összeolvadás nem egy helyen keserű szájtét hagyott maga után. Ugyanakkor viszont rengeteg olyan probléma van, és szüntelenül újabbak születnek, amellyel egy üzem egyedül nem képes megbirkózni. Kézenfekvő tehát, hogy a szövetkezetek az erők egyesítésének egyéb útjait keressék. Olyanokat, amelyek régen ismertek, és olyanokat, amelyek újak.

Azt hiszem, a „szövetkezetek közötti szövetkezés” vagyis az összefogás leglátványosabb formájának az agráripari egyesülés ígérkezett. A testvéri országokban sok erre a példa, lényege, hogy egy csokornyí szövetkezet nagy területen, 50–100 ezer hektáron egyesíti erőit. Az önállóság megmarad, de összehangolják tevékenységüket, együttesen lépnek föl, és bizonyos beruházásokat közösen valósítanak meg. Néhány helyen (a Hajdúságban, Békésben, a Kíszalföldön és a Dunai Hátságban) mi is megpróbáltuk. De nagyon óvatos, különleges engedélyhez kötve. A tapasztalatok vegyesek. Sok a jó, de akad elgondolkodtató is.

Az agráripari egyesületekről tehát csak annyit, hogy a tömeges szervezésnek még nincs itt az ideje, a különleges engedély továbbra is indokolt, megszerezni nagyon nehéz.

A legkézenfekvőbb és legismertebb forma a közös vállalkozás. Nagy múltja van, jogilag rendezett, ma már annak sincs akadálya, hogy szövetkezetek és állami vállalatok fogjanak össze. A formák rendkívül változatosak. Léteznek önálló jogi személyként működő országos közös vállalatok, de olyan egyszerű gazdasági egyesületek is, amelyeknek formájuk ügyszólván nincs, csak tartalmuk. Még többfélek lehetnek a célok. Szinte minden olyan tevékenység, amely egy szövetkezet erejét meghaladja. Ilyen az építkezés, a takarmánykeverés, a kereskedés, a repülőgépes növényvédelem, a talajt és a mezőgazdaságban használatos vegyszereket

vizsgáló laboratórium, a nagy állattenyésztő telep, a borkezelés, a termékfeldolgozás, az ipari tevékenység, satöbbi.

A tapasztalatok szinte egyértelműen kedvezőek. Egy vesztély fenyeget, a közös vállalat „elidegenedése” az alapítótól, ami például a MEK-ek esetében be is következett. A tanulságokat levontuk. Egyébként figyelmeztető tény, hogy elsősorban a leggyengébb szövetkezetek között találunk olyanokat, amelyek nem tagjai egyetlen társulásnak sem. Viszont a legjobbak — tehát önállóan is a legerősebbek — nemegyszer két-három társulást alapítottak már, miután tagjai még vagy négy-öt szövetkezeti összefogásnak. Nagyon nehéz lenne tehát azt bizonyítani, hogy a társulási tagság gyengíti a szövetkezet önállóságát, vagy fékezi gazdasági fejlődését.

A „sok vagy kevés” kérdésre itt egyértelmű a válasz: a közös vállalkozások száma, de még inkább szerepe pillanatnyilag kevés. Több kellene. Nem okvetlenül közös nagyvállalat, mert éppen az utóbbi évek, hónapok példája bizonyítja, hogy egyszerű feladatokat nagyon sikeresen meg lehet oldani, „külön titkárnő és kávéfőző gép” nélkül is.

A szövetkezetek, illetve állami gazdaságok közötti összefogás szép példái a termelési rendszerek voltak. Lényegük, hogy egy gazdaság vállalja el egy növényfajta termesztésével kapcsolatban a szellemi munkát, a kutatást, a fajtaválogatást, az agrotechnika kidolgozását, de egyúttal a gépek kivá-

lasztását és beszerzését, valamint a szaktanácsadást is. És mindezt némi térítés ellenében a rendszerben társult gazdaságok rendelkezésére bocsátja.

Ez a módszer — legelőször a baromfityénységben majd a kukoricatermesztésben — szabályos forradalmat hozott a magyar mezőgazdaságban. A rendszerben társult gazdaságokban rohamosan javultak a hozamok, a termésátlagok. Hogy ma a magyar mezőgazdaság az ismert színvonalon van, abban igen jelentős a termelési rendszerek szerepe.

A hőskor azonban elmúlt. Kimerültek a nagy tartalékok, a mai szintről már csak igen aprólékos munkával lehet továbblépni. Ugyanakkor a rendszerhez nem csatlakozott gazdaságok is megtanulták (vagy eltanulták?) a legjobb módszereket, a belső és külső eredményei között tehát elsősorban különbségek már nincsenek. Ugyanakkor pedig divatba jött a rendszeralapítás. Divatba, a szó legrosszabb értelmében. Ennek következtében a rendszerek száma most éppen sok, túlságosan is sok. A soktucatnyi között nagy számban található olyan is, amely alig tesz többet, mint hogy bizonyos papírokat ráúti a helyégyzójét.

Egyáltalán nem valószínű azonban, hogy egyúttal a termelési rendszerekben rejlő lehetőségeket is már mind kiaknáztuk. Van itt még keresnivaló, csak rendszereszerző apparátusukban aprólékosabb munkára, körültekintőbb elemzésre, gondolkodásra, kutatásra van szükség, a taggazdaságokban pedig sokkal nagyobb fegyveremre.

Elmondhatjuk, hogy a szövetkezetek szövetkezése, a tézések, illetve tézések és állami gazdaságok közötti összefogás még nagyon sok jó hozhat a magyar mezőgazdaság számára. Ennek kiaknázása közben nem szabad elégedetten megállnunk, de megfontolatlanul előre szaladnunk sem.

Földéaki Béla

VÁLTOZÁSOK A VILÁGGAZDASÁGBAN

Megkeményedett piacok

A világgazdasági árszínvonal megváltozása, a tőkés országok növekedési ütemének alacsony volta, így vásárlókedvük csökkenése és exportjuk erőltetése mind jelzi a világgazdasági változásokat. Ezek a folyamatok önmagukban is károsan hatnak a magyar gazdaságra. Mindezek mellett a tőkés országok bevetik azokat az eszközöket, amelyek még nehezebbé teszik piacaikra a behatolást.

Ezeknek az eszközöknek se szeri se száma. Az ENSZ egyik szervezete kísérletet tett felmérésükre, rendszerbe foglalásukra és mintegy négyszáz módszert foglalt listába. A megkülönböztető, így a normális külkereskedelmet gátló intézkedések tömeges és általános alkalmazása is jelzi, hogy a világgazdaságban a kereskedelemben súlyos a helyzet. A korábbi évtizedekben a nemzetközi szervezetekben az országok arra törekedtek, hogy felszabadítsák (liberalizálják) a külkereskedelmet, mert akkor az egész tőkés világgazdaságban a kedvező konjunkcióra ezt követelte meg. Mindeközben a kereskedelem érdekében az országok arra törekedtek, hogy felszabadítsák (liberalizálják) a külkereskedelmet, mert akkor az egész tőkés világgazdaságban a kedvező konjunkcióra ezt követelte meg. Mindeközben a kereskedelem érdekében az országok arra törekedtek, hogy felszabadítsák (liberalizálják) a külkereskedelmet, mert akkor az egész tőkés világgazdaságban a kedvező konjunkcióra ezt követelte meg.

Miért? A külföldi áru a belső piacon versenyt támaszt a hazai termékeknek és gátolja mind az áremelésben, mind a nagyobb mennyiségek eladásában a hazai termelőt. S ez előnytel, hiszen oda hat, hogy az adott országban a termelés tovább csökken, a gazdaság fellendülése megtorpan. Tehát végso soron min-

denki az exportban érdekelt, s az importot igyekszik meggátolni, vagy legalábbis korlátozni. Csak hogy van egy bökkenő: különféle nemzetközi megállapodások (a többi között a világ országait magában foglaló GATT-ban, az Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezményben létrejötték) tiltják mind az import adminisztratív korlátozását, mind pedig az export állami támogatását (szubvencióját). Ezt szeretnék valahogy kijátszani, amikor a különféle diszkriminatív intézkedéseket alkalmaznak. Vegyünk ezek közül két jellemzőt.

Az import esetében ár-emelő tényező, hogy a külföldön vásárolt áru után vámot kell fizetni, s bizony a vám esetenként 40–50 százalékkal, de előfordul, hogy száz százalékkal megdrágítja a terméket. Evtizedeken át az államok többféle egyezményben a vámok csökkentésére kötelezték magukat, vagyis törekedtek rá, hogy a külföldi termékek versenyképesek lehessenek a hazaiakkal. A vámcsoökkentés, vagy éppen a felszámolási megállapodások ma is érvényben vannak, sőt, új megkötése napirenden van. S ha egyszer valamelyik állam aláírta a megállapodást, azt végre is kell hajtania.

A jelenlegi helyzetben sok ország ügyes és meg nem támadható módszerekkel kijátszza a megállapodást. Ugyanis a nemzetközi egyezmény a vámokat leszállítja, de nem tiltja meg, hogy az állam adókat, illetékeket stb. vetessen ki ugyanazon termékre. Ez minden ország saját belügye. Így aztán lehet, hogy a vámokat mérsékelik vagy éppen eltörlik, de akkora adót vetnek ki az importált cikkekre, amely semlegesíti a vám hatását. Az állam jól jár, mert végül is bevétele nem változik (a kieső vámot pótolja az adóbevétele), s a belföldi termelők is, mert mentesülnek a versenyből, s a hazai termék könnyebben eladhatóvá válik.

Egy másik módszer, amikor „piaczavarás” címén úgynevezett dömpingeljárást indítanak az importált külföldi termékek termelője ellen. Erre lehetőséget ad egy nemzetközi gyakorlat, aminek a lényege az, hogy ha a külföldi szállító olyan áron ad el egy árucikket (exportál), amely ár alacsonyabb, mint ugyanazon árucikk hazai ára, akkor a termelő dömping vádjával illethető. Ugyanis ilyen esetben azt feltételezik, hogy a termelő azért tudja olcsóbban adni termékét külföldön, mint belföldön, mert árkiegészítést, szubvenciót kap az államtól. S ezt a nemzetközi szerződések tiltják. Ha pedig igazolódik a dömping, akkor vagy kitiltják az adott terméket a piacról, vagy arra kötelezik a termelőt, hogy emelje föl az árat. S ha ez utóbbira kerül sor, lehet, hogy annyira megdrágul az adott áru, hogy nem lehet tovább exportálni.

Nehogy azt gondoljuk, hogy ezeket az eszközöket csak a szocialista országok ellen alkalmazzák. Éppen az a jellemző, hogy a fejlett tőkés országok egymás ellen is kiterjedten bevetik. Leginkább a közmérték olcsón termelő Japán ellen indít sok eljárást a drágábban termelő Egyesült Államok.

A jelenlegi időszakban tehát a világgazdaságra jellemző a megkülönböztető intézkedések tömeges alkalmazása, vagyis a belső piacok és végso soron a hazai tőkés védelme. Ilyen körülmények között rendkívül nehéz eladni és nehéz jó árat elérni az exporttermékekért. A versenyben csak az képes mégis jó helyezést elérni és így többet értékesíteni, aki műszakilag kiváló cikket, időben, elfogadható áron, kelő csomagolásban, megfelelő szervizt garantálva szállít, s aki nagyon rugalmasan reagál, ráadásul gyorsan a világgazdaság minden rezdülésére.

Gyulai István

— Vége —

Gátórségben

„A GÁTÓRRE ÚGY TEKINTETEK, MINT ESKÜDT EMBERRE”

Ahogy gátórhöz illik — Dózsa József zárkózik, magába vonult ember, mert a gátórok valahol mindig kinn a világ végén laknak; alig várják, hogy arra vetődjék valaki megszakítani a nagy csendességét. Az „illik”-et tehát máris törölöm, hiszen a zárkózottság és a beszélgetés-vágy egy töről hajtának a vízpart magányában. De a meghitt föltárlkozásban sem reménykedhetem. A sintérháznál a virágoskúti gátór barátja, a kertész megmondta: „Jóskával rövid beszélgetése lesz.” S aztán meg későn eszmélek: el is halaszthatnánk ezt a riportot, hiszen egyetlen fiatal éve sincs tán, hogy az a szörnyű szerencsétlenség történt. (A tanítványom volt. Nyugodjék békében.)

Kétszeri sikertelen találkozás után — mert sokszor úton van — azonban fogad a halk, szöke ember. Örömet. A raktárban, ahol adminisztrál (itt aztán végképp nem zavarja semmi) katonásan rendben fejszék csöngenek. A fal mellé megtisztított árok lapítják hű-

vös fényüket. Kétféjú bunyók, karóverők között egy súlyos szerszám, akár a faltörő kos. Vasfűlében néhány belefogózhattak, hogy hatalmasat sújtsanak vele. Árvizek rég kiszolgált „el-lenfegyvere”.

— Selejtezzük — találja ki, hogy mit is gondolok s rögtön egy polc felé fordítja figyelmemet. Tömör üveg-gömb csillog a sarkán: — Napsugármérő. Kézbeveheti, de vigyázzon, drága kis műszer, nyolcezer forintot ér! Az a pörgő fejű, a szélerősségjelző. — Lenyomja a stoppert s megfúvom a szélkarikát.

— Ha jól tudom, gátór... — Az. De hogy jól legyen mondva, a tisztaiak a gátórok, mi inkább csatornaőrök vagyunk, jobban a belvízre ügyelve. Közben az időjárás adatait is gyűjtjük: hol én, hol a feleségem. Az udvar és környéke tele virággal. Előtte kerekasztalt, sok szomjajzót megittatott már. Így ragadhatott a név (Virágoskút) a gátórházra. Öregdiófa-sor lombozata veszi védelmébe, ha tombol a nyár, és szilvafák.

Meg az a hús nádas, amelyben békák száza kuruttyolnak estefelé. A vízgyűlék nyugdíjasainak néhány hete itt rendezték meg a bográcsos találkozót. Jobb helyet nem is találhattak volna.

Az egyik szilvafa erős, zöld leveleivel elűt a többi-től.

— Vízparti fák, a gyökér nem szűkült, mégis megérezte az eső hiányát. Csak az nem! Mert azt lócsoltam. Még a vízben álló nád is kinlódik, ha nem kapja meg odafentről az áldást. Ezt sokan nem hiszik, pedig így van!

— A gyékényen látni, hogy összecsavarodott.

— A gyékény se tudja nélkülözni az esőt, de az az talavly más bajok voltak. Néhány zivány gyékényvágó elhordta innen a becsületét. De menjünk be, kérdezzessen.

A lakás szolgálati. Otthonos, jól berendezett. Úr benne a pedantéria. Nagyképernyős televízió a sarokban, egyszerű: megvan itt minden, s a Keleti-főcsatorna hídjá se esik messze a háztól és kerti oázisától; az az érzésem: el lehet éldélni Virágoskúton. Dózsa Józsefék tízenyolc évvel ezelőtt kerültek ide.

A feleség szomorú, de eleven asszony. Éghet keze alatt a dolog: kapál, apró jószágot százával nevel. Most térül-fordul, kávé tesz fel főzni, a csipketerítőt asztalkára fűtőlős nyakú üveget rak.

— Próbálja csak, ez nem murci — tölti meg a kupinát Dózsa József. — Kisütés főtt. Hallgatta a reggeli rádiót? — Kérde. — Mert egy riportert ugyan érdekes történetet beszélt el.

— Mi volt az? — Kényelmeskedek neki a puha támlájú székeknek.

— Egy vállalati sofőr a garázsban üresen járatta a motort (a kilométeróra meg ment előre. Hát az ilyesmin el szoktam gondolkodni.

— És mire jut?

— Ahol ezt megtehetik, nincs valami nagy rend.

— És ez a rend a gátórházaknál jó kezekbe van letéve?

— Nálunk az egész család a vízügynél találta meg a kenyerét. Édesapám 1929-től 1943-ig Szolnokon a vízügynél munkavezető, a front után a „keletinél” csatornaőr, a bányám 1958-ban az ő helyén maradt, a hajdúnánási szakaszon. Én Szováton, Tiszalókon csatornaőrkedtem előbb. Az biztos, hogy nem mindenki juthatott csatornaóri állás-hoz, ma is a vízügyi dolgozók gyerekeiből szedgetjük az utánpótlást. A vízügy a múltban is — meg kell mondani — a végsőkig patrónálta az embereit: csapátdí pótlékkal, juttatásokkal. Bár kintlakó volt az ember. Cserébe megkapta azt az egy hold földjét és a három hold kaszálót piri pénzért. Az épületet lakta, nem hagyhatta kardalészál-

ban. A gátórra úgy tekintettek, mint esküdt emberre. Erkölcsei bizonyítvány nélkül ide senkit föl nem vettek.

Az évek visszapergetése közben Dózsa József megáll a Keleti-főcsatorna „ásásánál”.

— Nem ásták, nem kubiolták — igazít ki —. Víz-hordó gyerek voltam akkor, 1944-ben fejezte be két kotró a Hajdúnánás-Balmazújváros szakasz megépítését. Csigatempóban, a jó ég tudja hány kanállal haladt az óriási gép. Sinen. Bon-tották mögüle és rakták elé a sint. Oldalt nézve nagyon gyors munkát végezett, szemből figyelve: szinte állt; alig mozdult naponta tán húsz métert előre, de az a gép — azóta se láttam ehhez fogható — valóban építkezett, gátat kirakta. A gát föloldalát később aztán (jóval a felszabadulás után) szépen, de ugyancsak gépi erővel elegyengették. Úgy tudom a kavicsbányákhoz került a kotró, Sajóbabonyba vagy Csécsre — tűnődik el kissé, majd a mütárgyakat hozza szóba:

— Az a baj, hogy nem olyan elhagyottak manapság a gátak, a csatornák, a „keleti” sem. Tíz évvel ezelőtt még olyan csend volt erre, a traktorzúgás messziről behallatszott. A fedrácot beledobták a zsillip-kamrába. Hogy miért? Nem is tudom elgondolni — akad meg pillanatra. — Sok a csavaros, orsós szerkezet:

hát persze, hogy eltekerik, kipróbálják. Egyszer nagyon ránk ijesztett egy csapat gyerek. A bújtató (keresztben húzódik a „keleti” alatti vízkivételre szelvet). Olyan vékony betonlagút az a föld alatt, hogy megfordulni sem lehet benne. Éppen eresztjük be a vizet (de az szinte zúg olyankor) s halljuk a borzalmas kiabálást odalentől. Kiszedték őket, halat fogni ereszkedtek le.

A gátórompót ismeri? Zárni lehet. Esős időben zárjuk ki. De jönnek a kocsi-sival, pájszervassal, kifesztik. Visszaemlékszem: a brassói, a vidi éren parasztember, de egyébként senki sem (!) mert s nem akart kárt tenni. No, a nagy-Tisza gáton se merészelnek így közlekedni!

— De hát azért ör. A töl-tésre különben sem hajt-hat bárki.

— Tudja, elveszik az igazolványt. Így: — Uram? Elég?

— Belenézek s hát mit mondjak: elég.

— Olyan az igazolvány?

— Nem ide szól. A gát-ra. Dehogy! Erti már kiké?

— Érttem.

— Kétszázötven hétvégi ház épült csak az én tizen-nyolc kilométeres szakaszomra.

— Azokra is vigyáz?

Tekintetében a válasz; de kopogtatnak is: a nagylaposi kotráshoz hívják.

Szalai Csaba

Zamoyski kabátja

2

— Önöknél itt tartják az aranytartalékokat? — kérdeztem a zamocsi Delia konfekciógyár kapuján belépve. — Ha egyszer anyagi bajba jutnak, csak keresni kell egy milliomos gyűjtőt, jókora summát megadna egy ilyen kollekcióért.

A gyár főépületének földszinti folyosóján ugyanis hihetetlenül gazdag vasalógyűjtemény látható. Van ott mindenféle a kezdet kezdetétől egészen a villanyvasaló őséig. A mai idősebb nemzedék által még jól ismert szenesvasalók mellett ott állnak azok is, amelyekbe például megtűzített vasmagot kellett dugni, nemcsak a hőmérséklete, de a súlya is tekintélyes lehetett. Néhány „őskori” varrógép is szerénykedik a vasalók mellett, ez a gyűjtemény azonban még csak a kezdeténél tart.

Ahogy Henryk Michalkiewicz igazgató elmesélte, nem is jártam olyan távol az igazságtól, egy angol ügyfélük tett már ajánlatot vasalóvásárlásra, de hát egyelőre semmi jele nincs annak, hogy a Delia fészorolna erre a bevételi forrásra. A gyár 1700 dolgozója évi 600 millió zlotys termelési értéket állít elő, s termékeik fele exportra megy. A lengyel konfekció üzemek között a harmadik helyen állnak.

A Delia egyike Lengyelország fiatal nagyüzemeinek. Sokan vannak ilyenek, a hetvenes években óriási lendülettel megindult iparosításnak ma már látható, s főként hasznos hozó gyümölcsei vannak az országban. Egy olyan, hajdan teljesen elmaradottnak számító területen is, mint a zamocsi vajdaság ma már egyre jobban polgárjogot nyer az ipar, s ahogy nálunk volt valamikor jellemző, itt most az, hogy a falvak mezőgazdasággal foglalkozó lakosságának átlagéletkora meglehetősen magas. A fiatalok közül többen választják az ipari munkások életformáját.

Járva a Delia munkacsarnokait, műhelyeit, egy kicsit irigykedem. (Igy jártam más lengyel üzemekben is.) Korszerű és szép üzem. Érdekes rajta az az egy évtizednyi előny, hiszen a mi vidéki üzemek többsége a hatvanas években létesült, az akkori igényeknek, lehetőségeknek megfelelően, s tíz év alatt sokat fejlődött a világ. A Delia két részletben épült, az első ütem 1970-ben kezdett működni 814 dolgozóval, de látva, hogy jó megállja a helyét — akkor még egy varsói vállalat „leá-

„Delia” helyett ma divatos kabátokat varrnak az üzemben

nya”-ként —, s nem utolsósorban, mivel munkaerő bőségesen volt, sőt van is még a környéken, már 1974-ben hozzákezdtek a fejlesztéshez. Hazai vállalat építette az új csarnokot — egyetlen év alatt. A felszerelést a angol Russal and Russal cég végezte, a gépekkel a dolgozók és vezetők nagyon elégedettek. Másfél évvel ezelőtt lett önálló a legnagyobb mennyiségben kabátokat készítő vállalat.

Ez így is stilszerű, hiszen a „delia” egyfajta haidan viselt kabátot jelent. Érdekesége az, hogy nők és férfiak egyaránt hordták, s a zamocsiak számára egyáltalán nem mellékes, hogy a városalapító Jan Zamoyski is abban járt.

Könnnyűipari üzemről lévén szó, természetesen, hogy a dolgozók többsége nő, mindössze kétszáz férfi van a vállalatnál. 75 százalék szakmunkás, évente kétszáz tanuló képeznek az a saját iskolájukban. Sajnos, a lányok férjhez mennek, sokan közülük megválnak az üzemtől. Lengyelországban nincs egyes, a dolgozók háromnegyede bejáró — átlag 30 kilométerrel, a vállalat külön buszokkal hozza-viszi őket —, kisgyerekekkel nehéz vállalni ezt az életformát. Igaz, az elmentek helyett akad új jelentkező, de hát a szakmát tanulni kell. Ezen, a családi okokból történő fluktuáción még az sem segít, hogy a Delia — hasonlóan más általam látott lengyel üzemekhez — a nálunk szokásosnál lényegesen több gondot fordít a munkások ellátására, munkásszállóra, étkezésre, üdültetésre, sportra, turisztikára, lakásjuttatásra.

(Folytatjuk)

Nagy Zsuzsa

A munkások zöme fiatal nő

Baleseti krónika

Az elmúlt két hét során megyénk közútjain öt halálos, nyolc súlyos, tizenegy könnyű és tizenöt anyagi közlekedési baleset történt.

Halálos balesetek vasúti átjáróban

Július 16-án 17 órakor Debrecenben, a Pósa úti vasúti átjáróban Naményi Zoltán 39 éves Debrecen, Kardos utca 25. szám alatti lakos gépkocsivezető a ZH 73-23 forgalmi rendszámú Trabant gépkocsival közlekedve az „Állj! Elsőbbségadás kötelező” jelzőtábla ellenére nem biztosított áthaladási elsőbbséget a Debrecen felől Füzesabonyba közlekedő személyvonatnak és nekiütközött. A baleset következtében Naményi Zoltán a helyszínen meghalt.

Mezei Gyula 52 éves Debrecen, Bellegelő 1010. szám

A napokban a Baksai utcából úgy kanyarodott a Szabad-ság útjára a képen látható R 10-es, hogy nem adta meg az elsőbbséget a főtúvonalon haladó járműveknek. Az eredmény: hármas koccanás

alatti lakos lovasfogatóval július 10-én este Ebes irányából Hajdúszovát felé tartott. Ebes határánál a vasúti kereszteződésben figyelmen kívül hagyta a piros jelzést és a felsorompót is megkerülve át akart hajtani a sínek. Akkor érkezett Budapest felől az esti gyors, a vonat az átjáróban a lovaskocsival összeütközött. Az ütközés következtében a fogat hajtója vasárnap a kórházban behalt sérüléseibe. A szakértői vizsgálat megállapította, hogy Mezei Gyula véralkohol koncentrációja 2,49 százalék volt.

A kocsmából a halálba

Juhász László 19 éves Debrecen, Ondód — Kalász u. 8. szám alatti lakos július 13-án este a barátaival a látóképi kocsmban italozott, ahová az OK 52-35 forgalmi rendszámú Pannónia motorkerékpárral érkezett. Az italozás közben Nagy István 18 éves Debrecen, Péterfia dűlő 44. szám alatti lakos, segédmunkás kölcsönkért tőle a mo-

A Pósa úti vasúti átjáróban történt tragédia következményeként meghalt Naményi Zoltán debreceni lakos

tort, hogy barátját, Harangi Imre 22 éves Nagyhegyes, Határrész 72. szám alatti lakost hazavihesse. Juhász László annak ellenére, hogy tudta, Nagy István ittas állapotban van, a motort odaadta. A vezetői engedéllyel nem rendelkező és nagyobb ittas mértékű Nagy István utasával bukósíkságon elindult a csárdától Hortobágy irányába és egy enyhe balra ívelő kanyarban elvesztette uralmát járműve felett, a jobb oldali úttárokba rohant, ahol felborult. Nagy István sérüléseibe a helyszínen behalt, utasa csak könnyebb sérüléseket szenved-

ett. A rendőrség a motorkerékpárját az ittas személynek kölcsönadó Juhász László ellen járművezetés tiltott átgengedése büntett miatt eljárást indított.

Megvadult a lova

Osváth Ferenc 19 éves Debrecen, Bellegelő 966. szám alatti lakos, segédmunkás fogathajtási igazolvánnyal nem rendelkezik, fogatolt járművével Ondód felől Debrecen irányába közlekedett. A város közlekedésébe a lova megvadult, végtátni kezdett, a hajtója visszatartani nem tudta és az úton előtte haladó Varga József Debrecen, Toroczkó utca 19. szám alatti nyugdíjas lakost elütötte. A kerékpáros koponyacsonttörést szenvedett.

Ebben a hónapban ketten is áldozataivá váltak az ittas vezetésnek, nem beszélve az emiatt bevont sok vezetői engedélyről, amelyeket a rendőrségi ellenőrzések, megelőző intézkedések „szúrtak ki” és

gy nem a szíreázó, két lámpával rohanó mentőautóknak kellett közbeavatkozniauk.

Az ittas állapot egyik legismertebb hatása, hogy a járművezetők lebecsülik az alkoholnak a teljesítőképességre gyakorolt befolyását. A szubjektív teljesítményezés fokozódik, az ittaság bizonyos fokát elérve jellemző a túlzott magabiztosság.

További veszélye még az ittas vezetésnek, hogy ezek a vezetők nemcsak a saját, hanem a közúti forgalomban részt vevők életét és testi épességét is veszélyeztetik.

Répánszky András

Szakcsoportok Berettyóújfaluban

A berettyóújfalusi ÁFESZ a lakosság jobb áruellátásának érdekében 1958 óta folyamatosan támogatja a kötelekben tevékenykedő szakcsoportok munkáját. A szövetkezet működési területén jelenleg öt szakcsoport fejt ki hasznos tevékenységet, 380 taggal.

A szakcsoportok közül az utóbbi években példamutatóan dolgoztak a méhészek. A szövetkezet méhészkészítő csoportja dinamikus fejlődik, annak ellenére, hogy az elmúlt évek időjárása kedvezőtlenül hatott a mézgyűjtésre. Sajnos az idei év is problémákkal terhes.

Berettyóújfaluban és környékén jelentős a zöldségtermelés is. E szakcsoportba tömörülők jelenleg már 8000 négyzetméter fólia alatti területtel segítik a körtét lakosságának ellátását korai primőről.

A nyúltenyésztőknek a sal-

gótárjani ÁFESZ tenyésztőtől hozott a berettyóújfalusi ÁFESZ vezetősége vérfrissítésre törzsszállatokat, így biztosított a nyúltartás folyamatosságát.

A galambtenyésztőknel ugyancsak állománycsere hajtottak végre. A nevelésnél a nagytestű húsgalamb fajták kerültek előtérbe. Sikerült megoldani a tápellátást is. Ez fellendítette a tenyésztői kedvet is.

A tojástermelő szakcsoport tagjai elsősorban a bándi térsztaüzemet és a szövetkezet vendéglátó, cukrász egységeit látják el alapanyaggal, de termékükből a lakosság is vásárolhat.

A fogyasztási szövetkezet vezetősége a továbbiakban is kedvezményes biztosításával, a felvásárlási munka színvonalának további javításával segíti mezőgazdasági jellegű termelői közösségeit.

1976-ban alakulásának járt a MAV műjavító Válsi házának B együttese.

A hatvanta művészeti cs fizikai dolgo lókból áll. feladatának megyei nyok ápolás tekintti. A cs alkalommal földi vendég. A Bocskai tes fejlődésé scgítette az a podás, amely tó Vállalt v receni ÁFESZ szövetkezet gatja az egy ÁFESZ kultu munkájában pet tölt be.

Az 1978. é nősítésen az III. osztályú Bocskai tár a közelmúltb nén, törökör repléren vett VOSZ idej nek keretében

A meghívó törökországi A körülbéli városban n szán megre napig tartó amely egybe rális esemén ország külö számos népi népviseletbe tes érkezék rök zenével ba. A szinpo szebnél s egész sora ményt biztos látogatóknak vásáron rész rom török a külföldet a magyarok ké

A nagyszta eseményt kö vezette be. karneváli m tek az Ata Bergama p vőzölte a fo lóit, egyben fesztivált.

A három gasságon v vevő elraga találta a sz öltözött töré s zenekarok magyarok p

A Bocskai gamai sport színpadon lá közönség el aratva a Ho

— Új ves? — vázás u süllyal, regényb franciá posztjá volna. Gitta látta, h vendőb s immá vőzli m

Még a Lajos káját, tűzhely jelent

De dur szemlé kerülv hogy e Polski-lekre, arra a ván az

Felp kirobb metéje lomra tumbel konyi

— H Szia L — E lépdel zérigaz mozdu

Tíz felépés, ötvenezer néző

A debreceni Bocskai táncegyüttes Törökországban

1976-ban ünnepelte megalakulásának 25. évfordulóját a MÁV Debreceni Járműjavító Vállalat művelődési házában Bocskai néptánc-együttese.

A hatvantageós öntevékeny művészeti csoport nagyrészt fizikai dolgozókból és tanulókból áll. Az együttes fő feladatának a Hajdú-Bihar megyei néptáncgyománnyok ápolását, fejlesztését tekinti. A csoport eddig tíz alkalommal vett részt külföldi vendégszereplésen.

A Bocskai néptánc-együttes fejlődését jelentősen elősegítette az a közös megállapodás, amelyet a Járműjavító Vállalat vezetősége a debreceni AFESZ-szel kötött. A szövetkezet anyagilag támogatja az együttest, amely az AFESZ kulturális, mozgalmi munkájában is fontos szerepet tölt be.

Az 1978. évi országos minősítésen az aranyfokozat III. osztályú helyezését elért Bocskai táncegyüttes tagjai a közelmúltban újabb turnén, törökországi vendégszereplésen vettek részt a SZÖVOSZ idej kulturális tervének keretében.

A meghívás színhelye a törökországi Bergema volt. A körülbélül 30 ezer lakosú városban minden év tavaszán megrendezik a három napig tartó bergemai vásárt, amely egyben jelentős kulturális esemény is. Ilyenkor az ország különböző vidékeiről számos néptáncos csoport, régi népviseletbe öltözött együttes érkezik hagyományos török zenével kísérvé a városba. A színpompás majális, a szebbnél szebb produkciók egész sora különleges élményt biztosít a Bergemába látogatóknak. Az idei tavaszi vásáron részt vett tizenhárom török együttes mellett a külföldet ez alkalomból a magyarok képviselték.

A nagyszabású kulturális eseményt közös felvonulás vezette be. Az együttesek karneváli menetben érkeztek az Atatürk térre. Itt Bergama polgármestere üdvözölte a folklór lelkes apostait, egyben megnyitotta a fesztivált.

A három napig tartó vigasságon valamennyi résztvevő elragadó látványnak találta a színes népviseletbe öltözött török táncosportok, s zenekarok szereplését és a magyarok produkcióját.

A Bocskai együttes a bergemai sportpályán felállított színpadon lépett először a közönség elé, óriási sikert aratva a Hortobágyi pásztor-

Ajaki leánytánc Aszklepión színpadán

táncok és a Mikepércsi csárdás bemutatásával.

A siker kézzelfogható bizonyítékeként a fellépés után a debreceniek számtalan meghívást kaptak a környékbeli városokba, falvakba. A hatnapos törökországi vendégszereplés alatt a Bocskai táncegyüttes tíz alkalommal mutatta be műsorát, fellépésüket 50 ezren tekintették meg.

Velamennyiük számára emlékezetes marad például az a fellépés, amelyet Aszklepiónban tartottak. Az ókorban épített aszklepióni színház még ma is kitűnő állapotban van. Az üléseket kijavították, a színpadot fehér márvány borítja és körülötte neonlámpák világítanak. Ezen a színpadon több mint tízezer néző jelenlétében két alkalommal szerepeltek a debreceniek. A közönség szünni nem akaró tapsal jutalmazta a magyarfiúkat, lányok produkcióját.

A csoport Izmirbe is ellátogatott, s megtekintette a pálmákkal szegélyezett tengerparti korzót és más nevezetességeket.

A turné a Dikili, Kinik, Zeitindog helységeiben adott műsorokkal zárult. A zeitindogi sportpályán is mintegy 5 ezren voltak kíváncsiak a debreceniek egyórás műsorára. Még a környező településekről is sokan eljöttek a magyarokat megnézni. Többszámú számára szokatlan látvány volt a pálya szélét körbe ülő tömeg között a lefátyolozott arcú nők sokasága.

A fesztivál a zeitindogi szálloda parkjában sorra kerülő közös fellépéssel fejeződött be, amelyen minden szereplő részt vett. A város polgármestere megköszönte az együtteseknek a részvételt, a szereplést, külön szölvta a baráti magyarok kultúrmisszionának számító fellépéseiről is.

Az elért sikerben jelentős érdeme van az öntevékeny együttes valamennyi tagjának, Fagyas Árpád művészeti vezetőnek, továbbá a Bai Ferenc vezetésével működő hattagú népi zenekarnak.

K. T.

Debreceni freskók alkotója

MIRKOVSZKY GÉZA (1855–1899)

125 éve született, 80 éve halt meg Mirkovszky Géza, aki rövid élete alatt Debrecenben alkotta meg három monumentális művét: a már eltűnt két freskóját és a ma is látható Zenede-beli falképet.

Bécsben, a Műegyetemen tanult, majd német építési irodákban dolgozott. A hazatért fiatal építész és festőművész Lotz Károly mellett ismerkedett meg a freskófestéssel. Restaurálta a jákói templomot, freskókat készített az új kőbányai templomba. Részt vett a millenniumi kiállítás tervező munkálataiban, Gerster Kálmánnal közösen tervezte nagyméretű színes plakátját, valamint elkészítette, és a Képes Újságban közzölte a városligeti kiállítás hatalmas látképet. Festett, rajzolt, bűrt, interieurókat tervezett, építéseteket vezetett. Megszállottan gyűjtögette a népművészeti tárgyakat, vázlatfüzeteiben naplószerűen rajzolta utazásai során a népi építéset, bútort, kerámia elemeket, ornamenseit. Iparművészeti alkotásai a szecesszió jegyében készültek, falfestményein pedig a népelet jól ismert jeleneteinek is gyakran helyt adott.

A régi egyemeletes Arany Bika Szálló díszterme 1892 nyarán leégett. Mirkovszky Géza 1893-ban, három hónap alatt festette meg az 56 részletből álló mennyezeti és oldalfalon levő freskókat.

A mennyezetet öt mezőre osztott képén bálozókat, s a nekik muzsikáló Magyarai Imre bandáját láthatták a kortársak, valamint Debrecen

zászlaját emelő hajdút és címert emelő leányt. Az oszlopok fölötti íves és félíves felületeken a tizenkét hónap és a négy évszak jelképes vagy konkrét, helyi jelenetekkel benépesített freskóit láthaták. Az „Ősz” kútnál álló és lovon ülő csikósokat ábrázoló a hortobágyi pusztán, a „Tél” debreceni városképet a Nagytemplommal, Városházával, bundás, kucsmás járókelőkkel. A kisméretű falfestményrészeket madarakkal, virágokkal, dekoratív részletekkel népesítette be Mirkovszky. Műve nem volt mentes közhelyszerű, negédes rész megoldásoktól, fölfelelten erénye azonban a távlatok jó érzékeltetése, az építészeti és festészeti elemek összhangjának megtalálása, s a helyi hagyományokhoz kötődés. A freskó rövid életű volt, az Arany Bikát lebontották a század elején, hogy helyet adjon az 1913–14-ben épülő újnak.

Ugyancsak 1893-ban készíttette a *Kereskedelmi Akadémia* dísztermének falképeit. A négy fal felső harmadában kereskedelmünk 4-4 „korszakát” festette meg: Árpád-kor 869–1000-ig, Izmaelita kor 1000–1301-ig, Olasz kor

1301–1526-ig, Német kor 1526–1630-ig, valamint Újkor c. részt és Debreceni Nagyvásár részleteket helyezte el még ugyanezen a négy falon. A kosztümös jeleneteket adó-vevő férfiakal, nőekkel és a kereskedés tárgyát képező árukkal népesítette be. A boltvis hajlatokban jelentek meg a kort jelző feliratok, virágfüzér, fegyver és árukész álló díszes részletek. Erénye ennek a sorozatnak, hogy az akadémikus festészet szokásos kellékárát (Merkur, és mitológiai alakok) mellőzve, újszerűen, táji háttérben jelenítette meg a magyar és idegen alakokat. Hibája a néhol erőltetett népieskedés (különösen a debreceni nagyvásár jelenetén). A kortársak azonban nyilvánvalóan e debreceni jelleget szerették leginkább a falképen, szívesen nézegették a Hortobágyi pusztára néző részletet csikósokkal, a Nagytemplomot, s a régi debreceni utcákat. Sajnálatos, hogy elpusztult ez a nemcsak méreteiben, de festői kvalitásaiban is érdekes, értékes munka.

A Zenede mennyezetére 1894-ben készített mennyezefreskó ma is épen látható. Ez a három debreceni mű közül a legfrissebb, legoldottabb festett, s leginkább Lotz modorához kötődő. A művész zenélő, finom alakokkal, virágokkal népesítette be hatalmas mennyezetképét, s ennek az épületnek rendeltetését így fejezte igazán ki.

Sz. Kürti Katalin

MOLNÁR ZOLTÁN:

ELJEGYZÉS

— Úgy látod, Gitta kedves? — válaszolt némi tétovázás után. De olyan hangszíjjal, mely egy Tolsztoj-regénybeli orosz grófnő franciául fogalmazott ríposztjában is megfelelt volna.

Gitta-Anyu is jobbnak látta, ha figyelmével jövendőbeli feje felé fordul, s immár közvetlenül őt üdvözlő méltóságos szeretettel.

17

Még volt idejük meginni a Lajos bácsi fogadó pálnakáját, sőt megcsodálni a tűzhelyet is, amikor megjelent a harmadik kocsi.

De mert éppen a csodálatos dunai panoráma megismerésére voltak belemérvülve, alig vették észre, hogy egy előkelően világos Polski-Fiat gördül be a telekre, és áll be hajszálynira arra a helyre, amelyet nyilván az ő számára hagytak.

Felpattantak az ajtók, és kirohant a Klári két csemetéje, mint idegenforgalomra idomított rezervátumbeli indiánok vagy bakonyi betyárok.

— Hurrá, a préri! — és Szia Lajos! — rikkantották. — Bocssátsatok meg! — lépdelt utánuk Klári, a vezérigazgató titkárnőjének mozdulataival hanyagul

könnyed nyári vászonkosztümjében, megjelenése hatásával eleve számolva, gyermekei kissé túlzott élénkisége miatt restelkedve és szívélyesen szívelebb puszikra felkészülve.

Szegény Guszti-Apu olyan volt mögötte, mint egy kérelmező, akit éppen ő, Klári nem engedett be a vezérhez.

— Valaha volt első férjem, Katikám atyja és az ő neje, valamint gyermekei... — mondta Gitta olyan felvilágosult önrőniával, amelybe persze belefért az érkezett család látszólag szándék nélküli gúnyos bemutatása.

A gépkocsivezető fiatalember szerényen a háttérbe húzóva várta, hogy őrá is sor kerüljön és Klári bemutatassa.

— Lacikát még ti sem ismeritek, ő a nővérem kislánya, és a világ legjobb pilótája. Erről éppen most volt alkalmunk meggyőződni...

Talán azt nem is lehetett rossz néven venni, hogy az alkalmi, rokon gépkocsivezető nincs éppen paradéba öltözve; farmernadrág és piros trikó volt rajta, s majdnem kopasz volt, és szinte sötétbőrűre égett.

— A katonaság, hiába, még most is emberfaragó hatással van! — rázta a kezét Tibor papája, pedig nyilván tudta, hogy felesége rosszalón néz rá, mert hiszen az ő fiuk például, aki katonai szolgálatra alkalmatlannak mutatkozott, a társadalom számára ezzel együtt okvetlenül hasznosabb elem, mint sok katonaviselt.

— Szervusz, kérek! — mondta Tibor és önkéntelenül is igyekezett nagyon férfiasan kezét szorítani.

— Szia! Kati, — mutatkozott be Kati könnyedén, s tekintete máris tovasiklott, a két lurkót keresve, akik valami módon mostoha testvérei.

Azt már eldöntötte, hogy a következő tíz percben — ez nagyon kedvesnek látszott, de mégsem olyan unalmas, mint a felnőttekkel bájologni — az élénk gyermekeknek áldozza magát; csak még azt nem tudta, hogy felmászik-e utánuk a fára, vagy megpróbálja őket lecsalogatni onnan.

— Peti! Gyuri! Hol vagytok? — Az égben! Gyere te is, ha mersz!

— Nem merek! Ezt kiáltotta, hogy nem merek, de kétségtelen, hogy két perc múlva már egy szál furdóruhában és tornacipőben kapaszkodott felfele a fa ágain az előle mind feljebb és feljebb kuszó kölykök után.

Lajos bácsi, miután az újonnan érkezettekkel is elvált pálinkával — a veze-

tő fiú kivételével, aki hajthatatlanul visszautasította — a maga esetlen módján bocsánatot kért, hogy neki szakácsi teendő vannak, s nem tud a vendégsereggel foglalkozni.

Apa azonban alkalmat talált, hogy a Tibor közelébe férközzék és végrehajtsa tervét: közelebről is megismerkedjék lánya völégényével. Kati látta a fa ágai közül, hogy máris okosan beszélgetnek.

Az asszonyok gatlás nélkül figyelték, hogyan tisztítja Lajos bácsi a halat. Egyszerre tudtak beszélgetni a hal különböző elköszítési módjairól, a házasságról és a mai erkölcsről, valamint a gyermeknevelés lélektani problémáiról, különös tekintettel a fa tetején közlekedő Petire és Gyurira.

Klári megjegyezte, hogy a menyasszonynak nyilvánvalóan kiváló érzéke van a gyerekekhez; bizonyára a legközelebbi anya lesz belőle. Sajnos ő maga soha sem tudott, de nem is próbált meg fára mászni.

Barna-Apa és nézsa tolaslabdázásra alkalmas helyet kerestek és szabálymagyarzatokba merültek.

Laci, mint éppen leszerelt katonához illik, munkát kért Lajos bácsitól.

Kelküldte egy kanna vízért a pincébe; odatette, hogy hideg maradjon.

Igy az életnek már kialakulóban voltak ideiglenes formái, erővonalai és fejlődési irányai, mikor

egyszer csak Gitta felkiáltott:

— Apu! el ne feledkezzünk nagymamáról!

Apu nem szívesen tette le az éppen a kezéhez idomulni kezdő ütőt. Szerencsére Laci jelentkezett, hogy ő nagyon szívesen elhozza azt a nagymamát, ha valaki megmutatja, merre kell oda menni.

— Katikám, nem mennél el? — kérdezte Guszti-Apa, kitekintvén a Tiborral való elmélyült beszélgetésből.

Kati még örült is, hogy oka van lejönni a fáról, mert már nem szívesen folytatta légtornász mutatványát a két lurkó nyomában.

— Minek kellek, kalauznak?

— Nem, kocsiparancsnoknak! — tárta ki előtte Laci a jobb első ajtót — de szerintem a kalauz tiszte is roppant jelentőségű...

Kati nem tudta, hogy a Laci könnyed meghajlása gúny vagy udvariasság. Előre csücsörítette a száját:

— Kocsiparancsnok! Ezt vállalom!

— Engedelmeskedem — szállt be a furcsa piros trikós fiú a másik oldalon. De a hangsúlyában Kati semmi mást nem tudott felfedezni, mint a pusztá közlés kifejezését, majd tudniillik azt, hogy engedelmeskedik.

— Hát azt el is várom! — mondta Kati, mintegy mellékesen, előbbi fensőbb csücsöri stílusában.

— Csak arra kérem — szerepelt még egy kicsit

Gitta is — hogy a nagymamával nagyon óvatosan...!

A fiú erre is csak udvariasan bólintott és már indított is; két kocsihosszt hátrált, aztán kigördült a kapun.

— Erre jó lesz? Kati rápillantott, mit kérdezhet. Aztán szigorúan közölte:

— Igen, ragaszkodom ahhoz, hogy ezután se a szántóföldeken, vagy az üvegházakon keresztül menjünk, hanem kizárólag és csakis az úton, melyet különben éppen erre a célra létesítettek.

A fiú most, bár ugyanazon a hangján, de váratlanul témát váltott.

— Milyen érzs menyasszonynak lenni?

— Felemelő.

— Hát vajon völégénynek... — De ezt nem annyira kérdezte, mint inkább csak ő maga gondolkodott rajta.

— Bizonyára az is — mondta Kati —, de mi erről még nem beszélünk...

— Nem is tudom, miről beszélhet egy jegyepár... Nem kérdezem, csak úgy mondom. Rendes srác?

— Ezt se kérdez, ugye, csak mondd? Egyébként majd előbb-utóbb nyilván mindent meg fogsz tudni. Amikor majd te is völégény leszel.

— Ha megnövök, úgy gondolod?

— Nem hiszem, hogy sokkal fiatalabb vagy Tibornál. Csak nem mindenki egyforma gyorsan érlik. (Folytatása következik)

Edzőmérkőzések, labdarúgótornák

A DMVSC felkészülési programja

A DMVSC NB I-es labdarúgócsapata július 25-től minden héten szerdán és szombaton edzőmérkőzést játszik, illetve augusztusban két nemzetközi labdarúgótornán szerepel a tervek szerint.

Július 25-én 14 órakor a Hajdú Vasas, 16 órakor a Szolnoki MÁV MTE lesz a debreceni labdarúgó-szakosztály két csapatának ellenfele. Július 28-án, szombaton 16 óra 30-kor a DMVSC a D. Kinizsi NB II-es csapatával mérkőzik. Augusztus 1-én, 16.30-kor rendezik meg a DMVSC-BSG Sthal Risa mérkőzést, ezúttal a debreceni csapat ellenfele az NDK bajnokságának nyolcadik helyezettje lesz. Augusztus 4-én, szombaton 17 órakor a DMVSC a Koreai Demokratikus Köztársaság hadsereg-válogatottját fogadja. Augusztus 8-án pedig a másik debreceni NB II-es csapat, a DUSE lesz a DMVSC ellenfele. A mérkőzéseket az Oláh

Gábor utcai sporttelepen rendezik meg.

Augusztus 11-14. között a DVTK nemzetközi labdarúgótornájának vendége lesz a debreceni csapat. A tervek szerint két spanyol együttes, valamint a DVTK és a DMVSC lesz a torna résztvevője. A tornát a diósgyőri klub rendezti, de az elődöntő mérkőzését Debrecenben játssza a DMVSC.

Augusztus 17. és 20. között Debrecenben rendezik meg az Alkotmány Kupa labdarúgótornát, amelyen hat együttes vesz részt. Debrecen testvérvárosainak labdarúgócsapatai lesznek a torna résztvevői. A rendezők hat együttes részvételére számítanak. A csapatokat két csoportba osztják. Az első helyezettnek vivják augusztus 20-án a döntőt a nagyerdői stadionban, a helyezettek pedig helyosztókat játszanak.

A jügoszláv labdarúgó-szövetség kijelölte a másodosz-

tály két bajnoksapata közül a Közép-Európa Kupa jügoszláv résztvevőjét. A KK-ban a Zenyica Cselik képviseli a jügoszláv színeket. A DMVSC első KK-mérkőzését tehát Zenyicán játssza szeptember 19-én.

***

A DMVSC labdarúgói napi két edzéssel készülnek az augusztus 25-i bajnoki rajtra. Az edzéseken, amelyeket az Oláh Gábor utcai sporttelepen tartanak, mintegy 30 labdarúgó vesz részt és öt edző — Teleki Gyula, Makray Balázs, Domán Gyula, Komlóssy Imre, Hegedűs Gábor — irányítja a munkát. Napról napra nagy érdeklődés kíséri a DMVSC labdarúgójának felkészülését. Egy-egy edzésre több százán is kíváncsiak. A DMVSC-hez igazolt játékosok már mind megérkeztek Debrecenbe és részt vesznek a foglalkozásokon, jelenleg Dákay, Somogyi és Kiss A. bajlódik sérüléssel.

Magyar csúccsal kezdődött a Pannónia Kupa

Kedden délután mérskelt érdeklődés mellett kezdődött meg Budapesten a sportcsarnokban az V. Pannónia Kupa nemzetközi súlyemelő verseny és az ennek keretében megrendezett országos súlyemelő bajnokság. A túl zsúfolt nemzetközi program miatt kevés ismert névvel találkozunk a mezőnyben. Így inkább a magyar bajnokság vonta magára a figyelmet.

Az 52 kg-os súlycsoportban Oláh Béla (Tatabányai Bányász) kellemes meglepetést okozott és összetettben 240 kg-ra javította Kőszegi 237,5 kg-os eredményét. Szakításban 107,5, lökésben 132,5 kg volt a teljesítménye. Új súlycsoportban mutatkozott be a

korábban 52 kg-ban versenyző világbajnoki helyezett Kőszegi. Eredménye azonban elmaradt a várakozástól.

Eredmények. Pannónia Kupa. 52 kg: 1. Oláh (magyar) 240, 2. Takahasi (japán) 227,5, 3. Hernandez (kubai) 227,5.

56 kg: 1. Stefanovics (magyar) 247,5, 2. Szesznik (lengyel) 235, 3. Juszif (egyiptomi) 225.

Magyar bajnokság. 52 kg: 1. Oláh (Tatabánya) 240, 2. Hornyák (Olefin SC) 230, 3. Oláh (Oroszlányi Bányász) 210.

56 kg: 1. Stefanovics (Bp. Honvéd) 247,5, 2. Kőszegi (Olefin SC) 232,5, 3. Lakatos (DVTK) 217,5.

Labdarúgó VB huszonnégy csapat részvételével

Raimundo Saporta, az 1982. évi labdarúgó-világbajnokság spanyol szervező bizottságának elnöke sajtóértekezleten jelentette be, hogy a küzdelmeket 1982. június 16. és július 11. között rendezik meg 24 csapat részvételével.

Alapos vizsgálódások után 14 város 17 stadionját jelölték ki a VB 48 mérkőzésének lebonyolítására. A nyitányt 1982. június 16-án Barcelonában a Nou Camp stadionban lesz, a világbajnoki címet elődöntő mérkőzést pedig július 11-én Madridban, a Santiago Bernabeu stadionban bonyolítják le. (MTI)

Hírek az NB I-ből

Debreceni atléták a magyar válogatásban

A hét végén rendezik meg az atlétikai Európa Kupa férfi és női B-döntőjét. A magyar atléták mindkét nyolcas döntőben érdekelték. A férfiak szombaton és vasárnap a jugoszláviai Karlovacban szerepelnek. A nők szombaton a franciaországi Antonyban indulnak. Mindkét döntőből a pontversenyben győztes csapat kerül a két héttel később, augusztus 4-én és 5-én Torinóban rendezendő nagy döntő nyolcas mezőnyébe.

A magyar válogatásban három debreceni atléta kapott helyet. 110 méteres gátfutásban Bodó Béla, az 1500 méteres női síkfutásban Lipcsei Irén, 3000 méteres síkfutásban Lázár Magdolna indul.

A városi kispályás labdarúgó-bajnokság első osztályának tavaszi végeredménye

1. MEDICOR	15 11 1	3 40-19	23
2. BARNEVAL	15 10 1	4 49-16	21
3. Építők	15 9 2	4 36-23	20
4. Betű	15 8 4	3 27-21	20
5. Kézsmű	15 8 3	4 39-31	19
6. AFT KISZ	15 6 6	3 53-40	18
7. Atommagkutató	16 6 5	4 36-24	17
8. BIOGAL	15 6 3	6 29-35	15
9. Volán-Dózsa	15 4 5	6 34-31	13
10. Postás	15 3 7	31-35	13
11. TITÁSZ	15 6 1	8 32-41	13
12. VISE	15 4 3	8 30-48	11
13. Tejüzem	15 0 10	30-43	10
14. AFT SZB	15 3 4	8 23-14	10
15. TIGAZ	15 4 1	10 29-50	9
16. Műanyaggyár	15 3 2	10 25-42	8

AZ MTK-VM a közelgő mexikói és spanyolországi túra miatt már július 9-én elkezdte a felkészülést 22 játékosal. Hétfőn a felnőtt keret többi tagja is csatlakozott hozzájuk.

— Őt új játékosunk van — mondotta Csetényi Csaba technikai vezető. — Sebestyén (Haladás), Pécsi (Bp. Spartacus), Szabó (Vácsemlászló) és Csományi (Dunai Kőolaj) csatár, Vági (Kecskemét) pedig baloldali középpályás. Mellettük ifjúsági csapatból kiöregedett 7 játékosunk is került a felnőtt keretbe. Vincze és Nagy a Bp. Spartacushoz, Talada pedig a Haladáshoz ment, és várható, hogy néhányan a tartalékgárdából más klubba igazolnak.

A ZALAEGRSZEGI TE labdarúgói már július 12-én találkoztak és Palicskó Tibor irányításával „ráhangoló” edzéseket végeztek. Harmincegy tagú keret végzi hétfőtől a felkészülést.

A ZTE-ben edz a Haladástól igazolt válogatott Kereki, továbbá Bódis (Kaoosvár), Németh (Bakony Vegyész), László (Olabányász) és Kovács (Keszthelyi Haladás). Az ifjúságiak közül Békefi, Lukács, Cziráki, Paizs, Halász és Takács került a felnőtt keretbe.

Több játékos eltávozott. Így Soós az Olajbányászba, Havesi Kaposvárra, Hadászi pedig a Bakony Vegyészhez.

A PÉCSI MSC 30 fős kerettel kezdte az edzéseket a szokásos munkaprogrammal: délelőtti-utáni edzéssel, közös ebéddel. Augusztus 2-án Pozsonyba utaznak a DVTK NB I-es csapatának a Szlován vendégeként három

mérkőzést játszanak. A viszárszerkesztés után augusztus 12. és 20. között rövid szünetet tartanak, spanyol vagy olasz túra is lehetséges, erről még folyó a tárgyalás. A posztonyiakat közvetlenül a bajnokság rajta előtt fogadják.

— Egyletőre Soredit igazoltuk a Bp. Spartacusból, továbbá tárgyalásokat folytatunk egy kapus és egy csatár igazolásáról — mondotta Kincses Tibor, a PMSC labdarúgó szakosztályának elnöke. — Felnőtt keretünket fiz saját ifjúsági játékosunkkal egészítettük ki. Kiss Sándor távozását szándékát jelentette be az Ú. Dózsa, nem is tartózkodik Pécssett, de kiadatásához eddig az elnökség nem járult hozzá. Jónás és Lingl a Mohács-Vérménd MTE-hez távozott, Zsolt pedig Siklóra. Fiedler és Steiger távozását szándékáról most tárgyalunk helyi átigazolással.

A DVTK labdarúgói hétfőn a kora reggeli órákban a DVTK klubjában gyülekeztek és várták az alapozás megkezdését. A délelőtti első gyakorlás befejeztével Dunavarsányba utaztak a játékosok egyhetes alapozásra, amelyet majd Hajdúszoboszlón folytatnak. A diósgyőriek új játékosai: Nyikes és Varga (Mezőkövesdi Munkás), Fodor és Terjék (Tiszakarad), Bukovenszki (Nyírbátor), Vedre (Április 4. Gépgyár), Czél és Szilka (MVSC) és Svák (Borsodi Bányász). A csapat egyik új pályaedzője, Deák István lett, aki az elmúlt idényben a Borsodi Bányásznál tevékenykedett, korábban a DVTK NB I-es csapatának a játékosa volt. (MTI)

Tájfutás

Az elmúlt hét végén Alsóközépségi térségében rendezte meg a Kőbányai Lombik szakosztálya a X. Gyógyszer Kupa versenyt, amelyen 34 szakosztály több mint kétszáz versenyzője vett részt. Az igen gyors pályákon jó eredményt születtek. A debreceni versenyzők közül többen értek el értékes eredményt. Eredmények. F 21 B 2. Hajdú és Kiss. F 13 C 1. Cifra (valamennyien a D. Műanyaggyár versenyzői).

Ugyancsak itt rendezték meg a Gyógyszer Kupa keretében az országos vegyipari szakszervezeti bajnokságot. Eredmények. N 19 D: 1. Kökényesi Györgyi. — N 13 C: 2. Hajdú. — F 17 B: 2. Agárdi. — F 15 B: 1. Kiss, 2. Nagy. — F 13 C: 1. Cifra.

A pontverseny végeredménye: 1. Kőbányai Gyógyszergyár 60 pont, 2. D. Műanyaggyár 58. A versenyen nyolc csapat indult.

Vasárnap rendezték meg Kosd térségében a Dunakanyar kupát. A debreceni versenyzők eredményei. F 13 C: 1. Takács. — F 15 B: 2. Cifra. — N 13 C: 2. Illyés Judit.

Aranyjelvényesek véleménye JÖVŐRE HATODIK PRÓBA

Túl van a felén az Aranyjelvényesek az olimpiára című sportvetélkedő. A rendezők nem számítottak ekkora sikerre. Még jó néhány próba hátra van, de már így is több mint négyszáz résztvevő kapta meg a piros-fehér-zöld melegítőt, ami azoknak jár, akik sikerrel teljesítettek négy próbát az öt közül. Becslések szerint megközelíti a tízezret azoknak a száma, akik kiváltották a próba igazolványát. Megjelent annak a vetélkedőnek az anyaga is, amely jövő nyáron kétszázra csökkenti le a Moszkvában utazó létszámot. Mint ismeretes, a százméteres síkfutás, súlylökés, helyből magasugrás (súlypontemelkedés mérése), kerékpár ergométer maximális fordulatszám mérése, tollaslabda, asztalitenisz, szkanderezés, céllövés légsúlykával, tornatermi akadálypálya leküzdése, célba rúgás, illetve nőknél dobás mozgásformáik a kor és nem, valamint a sportbeli előképzettség alapján összesorsolt résztvevőknek kell háromhatármat választani. Ha itt — miután összemérték tudásukat a választott számokból — döntetlen az eredmény, az olimpiai mozaikkal kapcsolatos kérdések megválaszolása dönt.

A debreceni próbázók közül sokan váltottak már belépőt a jövő évi vetélkedőre. Tölk kérdték meg, mi a véleményük és hogyan készülnek.

Palczert László: „Jól eltér egymástól a vetélkedő és az eddigi öt szám. Az az érzésem, hogy sok múlik a sorsoláson. Ha most választani kellene, a tollaslabdát, az asztaliteniszt és a céllövést választanám. Utóbbiban nyertem én már versenyt is. Tudom, hogy a győzelem azé lesz, aki minél több számot „tud” a tizből. Teniszről szoktam, ez jó a tollaslabdához is. Viszont hadd mondjam el, hogy célszerűbbnek tartottam volna, ha eleve úgy írják ki a versenyt, hogy

az elődöntőbe volna a kiküldetést, akár magasabb szintekkel, akár azzal, hogy mind az öt próbát teljesíteni kell.”

Van ebben a vélekedésben valami, de mint írta fentebb, nem számítottak ekkora érdeklődésre a rendezők.

Bedő Ádám: „Sok szám közül lehet választani, de úgy vélem, hogy annak, aki nagyobb izomtömeggel rendelkezik, már kezdeti előnye lesz súlylökésben, szkanderben. Az ilyen nehezebb fiúkkal szemben olyan számokat kell választani, amelyek ellensúlyozzák a nagyobb testi erőt. Szerencsés dolog, hogy sok szabadidős sport is szerepel a vetélkedőben, amelyet sokan úgynevezett kedvtelésből. Ezeket kell majd gyakorolni.”

Tegyük meg hozzá, hogy a szkanderezés (egymással szemben ülő versenyzők egykezűen a másik kezét az asztalra nyomni) leginkább a birkózáshoz hasonlít, amit ugye súlycsoportokban művelnek. A kerékpár ergométer tapasztása is magában rejti azt, hogy míg a biciklin az ember saját súlyát is cipeli, itt ettől mentesül a túl kemény kötésű sportoló.

Erdélyi Mária: „Nagy szerepe van a gyorsaságnak a vetélkedőn, ami bizonyos mértékig születesi adottság. De mint volt atléta ismét felhúrom a szöges cipőt. A tíz szám soknak tűnik, biztosan sokszor lesz majd döntelen, sok hely sorsát az elméleti kérdések döntik majd el.”

Íme, három próbázó véleménye. Van nekik tehát bizonyos fenntartások, de a harci kedv töretlen, senki sem riad meg az újabb, mindent elődöntő próbától. Így bizhatunk benne, hogy megyünk is a többiekkel együtt a moszkvai olimpián — legalábbis Expressz-utasok szemlélésében.

Göz József

SOROKBAN • SOROKBAN •

A Koreai NDK-beli Von Szan városában befejeződött a férfi röplabda IBV. A tornát a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság együttese játszavésztés nélkül nyerte, a magyar csapat a harmadik helyen végzett.

Az Újpesti Dózsa NB I-es labdarúgócsapatának technikai vezetője Bene Ferenc, pályaedzője pedig Dunai II. Antal lett.

A BKV Előre vasárnap országos atlétikai versenyt rendezett Budapesten. A 200 m-es síkfutásban Babály (DMVSC) 21,1 másodperces idővel szerezte meg a győzelmet. A 800 méteres síkfutásban Lipcsei (DMVSC) 2:07,4 perces idővel győzött.

A sakk Bajnoksapatok Európa Kupájának elődöntőjében a Budapesti Spartacus a holland bajnok Volmac Rotterdam együttesével találkozott és a kétfordulós, hattáblás mérkőzésen 7:5 arányú vereséget szenvedett.

Az Oslóban rendezett nemzetközi atlétikai versenyen a brit Sebastian Coe 800 méter után „az arany mérőföldön” is világsúcsot javított. Eredménye 3:49,0.

Július 24. és 29. között Szolnokon rendezik meg a vizilabda IBV-t. Magyarország az A csoportban szerepel.

A napokban rendezték meg az építők munkásszállójának automata tekepályáján Debrecen város felött kisgyógyos egyéni tekepályabajnokságot. A győzelmet Kispál Gábor szerezte meg 267 fával, második Barnács 258, harmadik Urbán 248.

A Szovjetunió népeinek spartakiáján megkezdődtek az öttusaverseny küzdelmei. A lovaglást a magyar csapat nyerte. Az egyéni versenyben heten értek el 1100 pontos teljesítményt.

Kecskeméten rendezték meg az országos vasutas férfi bajnokságot. A győzelmet a Kecskeméti MÁV szerezte meg, második helyen a DMVSC végzett. Az egyéni versenyben Kántor, a DMVSC versenyzője holtversenyben lett első.

Kedden rendezték meg az országos ifjúsági kerékpáros hosszú távú bajnokságot. A pátyi országúton 125 km-t

tettek meg a versenyzők. A bajnoki címet Sárkány szerezte meg (KSI), harmadik helyen Jenei Károly, a DMVSC kerékpárosa végzett, Deme pedig a hatodik helyet szerezte meg.

Az oslói nemzetközi atlétikai versenyen Németh Miklós gerelyvetésben 85,50 méteres dobással győzött.

Az amszterdami IBM nemzetközi sakkverseny ötödik fordulójában Sax játszmája függőben maradt, Fagaragó pedig döntetlenül végzett a jugoszláv Sahoviccsal.

Belfortban a serdülő sakkvilágbajnokság 9. fordulóját követően a magyar Utasi Tamás holtversenyben a 6-7. helyen áll. Az élen az argentin Tempone és az amerikai Benjamin halad, akik 7-7 pontot gyűjtöttek eddig.

A XII. Nemzetközi Tisza Túra résztvevői július 21-én, szombaton gyülekeznek Csengerben a régi Szamos-hídnál és innen indulnak a közel 600 kilométeres viziútjára, amely augusztus 10-én Szegeden fejeződik be. A 139 hazai evezősön kívül külföldről, többek között az

NDK-ból, az NSZK-ból, Jugoszláviából, Csehszlovákiából és Svájcól is jelentkezők viziúrázóik.

A D. Universitas NB II-es labdarúgócsapata vasárnap, július 22-én délelőtt 11 órakor játssza első előkészületi mérkőzését a DASE-pályán a Mátészalka együttesével.

Moszkvában óriási meglepetés a vizilabdatorna B elődöntőjében Kazah SZSZK—Jugoszlávia 5:4 (0:0, 2:1, 2:2, 1:1).

Nem egészen egy hónappal az augusztusi budapesti öttusa-világbajnokság előtt, a Nemzetközi Öttusa és Biatlon Szövetség (UIPMB) VB-zászlaját már Budapestén van: a Svédországból jött dr. Mona István hozta el, a VB-re eddig 26 ország nevezett.

Oslóban a gerelyhajításban győztes Németh Miklós, valamint a két norvég — Lorentzen és Thorslund — mögött csak a 4. hely jutott az Arany gerely győztes finn Arto Härkönennek, aki ezúttal csupán 81.44 m-t dobott.

TOTÓTANÁCSADÓ

	Népsport Sportfog.	Rádió Napló
1. Pápai Vasas—Répcelak	2,x	2,x
2. Kapuvár—MÁV DAC	2	1,2
3. Győri Dózsa—Várpalota	1,x	1,x
4. Szondi SE—KOMEPE	x,2,1	1,2
5. Dombóvár—Baja	1,x	x,1
6. Mohács—Paks	1	1
7. Lőrinci F.—Köteles SE	1,x,2	x,1
8. EMG SK—Esztergom	x,1	1,2
9. Szentesi Vízimű—Sz. VSE	x,1	1,2
10. Gyöngyös—Sikúvegyvár	1,2	1,x
11. Gyöngyös—Reesk	1	1
12. Nagyhalász—Hajdú Vasas	1,x	1,x
13. Szeghalom—Gyula	x,2	2,x
14. MOTIM TE—Nagyigm.	1,x	1,x
15. Tiszalök—Tálya	1,x	x,1
16. Kisvárdai—Tiszavasvári	1,x	1

A DEBRECENI RUHAGYÁR

felvételre keres:

konyhai kiségitőt, raktári felíró, árubevételezőt, takarítónót, udvari segédmunkást.

A varrodába varrónóket, betanuló varrónóket.

Jelentkezés a munkaügyi csoporton.

Nemzetközi vitatábor

Nemzetközi diák vitatábor kezdődött hétfőn Debrecenben. A hagyományos rendezvényre több szocialista és kapitalista országból érkeztek egyetemi hallgatók, hogy viták tüzeben tárgyalják meg az egyetemisták szociális helyzetét, valamint az Egyetemisták szociális hadadásban című témaköröket. A diák vitatábor ezen a hé-

ten tart. Néhány érdekes rendezvényről számolhatunk be. Munkáscsaládot látogatnak meg a külsorzági és belföldi fiatalok, meglátogatják a hajdúböszörményi Vörös Csillag Termelőszövetkezetet, a megyei művelődési központot, a Hortobágyi Nemzeti Parkot. Filmvetítés is lesz, végül pénteken kiadják a vitatábor záródokumentumát.

Élénk forgalom az állatvásárrban

A debreceni állatvásárra 441 malacot hoztak fel eladásra és párját 650-900 forintjával kínálták. A süldekből 216 db volt a felhozatal és 1300-2400 forintjával árulták. A baromvásárrban 100 borjú került értékesítésre, kilóját minőség szerint 25-52 forintjával adták. A két éven aluli tehénből 80-at kínál-

tak. A két éven felüliekből 60 került piacra és 15-22 ezer forintot áron cseréltek gazdát. A lóvásárrban már nem volt ilyen nagy forgalom. A két éven aluli lovakból 50-et kínáltak 16-18 ezer forintot áron. A két éven felüli lovakból 40-et hoztak fel, és 17-23 ezer forintot áron cseréltek gazdát.

Alvállalkozó kerestetik

Több mint két hónapig panelhiány akadályozta a hajdúnánási Fa-, Fém- és Épitőipari Szövetkezet kivitelezésében Hajdúnánáson a Hunyadi utcán épülő 60 lakás építését. Most újabb nehézséggel találták szembe magukat az építők: több mint ötven szövetkezet, illetve vállalat megkeresése után sem találtak alvállalkozót vízszelési munkára. Bár az épületben jelenleg a belső szerelési munkák folynak, a tervezett átadási határidőt — ez év végét — nem tudják tartani az építők, legfeljebb 30 lakást tudnak átadni az idén.

E. A.

Debreceni siker

Debreceni siker jellemezte a tiszántúli MEZŐGÉP vállalatok MHSZ-klubjainak kétnapos versenyét, amelynek megnyitójáról már hírt adtunk a Naplóban. Az egyes versenyszámokra felajánlott nyolc vándorszerlegből ötöt itthon tartottak a debreceniek. Két versenyszámot (az ifjúságiak és a nők, valamint a férfiak kispuskalövését) a nyíregyháziak nyertek meg. Makó lett az első a tar-

talékosok honvédelmi versenyeiben és sportpisztolylövészetben. Debrecen a győzelem szellemi vetélkedőben, légguskalövészetben és örszerelésben. Ez utóbbiért a MEZŐGÉP Trószit vándorszerlegét nyerték el. Harmadszor kapta meg a debreceni vállalat az MHSZ városi vezetőségének vándorszerlegét. A vállalatok összesített versenyében második Hódmezővásárhely, harmadik pedig Szolnok.

SZÉLLOVASOK. A közelmúltban Agárdon hazai és külföldről érkezett versenyzők részvételével széllovas vetélkedőt rendeztek. A látványos versenyt sok ezren nézték végig. (MTI-fotó — Szabó Imre felvétele — KS)

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ — A Magyar Szocialista Munkáspárt Hajdú-Bihar megyei Bizottságának lapja — Főszerkesztő: dr. Onosi László — Főszerkesztő-helyettes: Boda István, Szerkesztőség: Debrecen, Róthfalusi tér 10. 4024 — Telefon: 12-144, nyomdai ügyelet: 16-695 — Kiadja a Hajdú megyei Lapkiadó Vállalat, Debrecen, Tóthfalusi tér 10. Postacím: Debrecen, Postafiók 72. 4001 — Telefon: 12-144 — Felhívás: dr. Szabó Imre — Terjeszti a Magyar Posta — Előfizethető a hírlapkiadás postahivataloknál és kézbesítőkönél — Előfizetési díj egy hónapra 30 forint, negyedévre 90 forint, egy évre 300 forint. — Index 25 627 — ISSN 0132-1061 — Alkalmazás: Debrecen — Feltaláló: Szabó Imre

A HÉT FILMJEI

Hamupipóke ismert története elevenedik meg zenés kísérettel a Papucs és rózsza című kétrészes színes angol filmben. A megható történet feldolgozása a gyerekeknek mesét, a felnőtteknek gondtalan szórakozást ígér. A filmet Bryan Forbes rendezte, a főszerepeket Gemma Craven és Richard Chamberlain játsszák.

Vetítik: Apolló délelőtt július 19-22., délután július 19-22., Híradó délelőtt július 23-25., Horváth Árpád július 22., Meteor július 23-25., Vig délelőtt július 23-25.

Az 1975. évi moszkvai filmszínházi nagydíjjal tüntették ki A hosszú hétvége című színes, szinkronizált spanyol filmet, Juan Antonio Bardem rendező alkotását. A főhős motorkerékpárján pihenni indul a tengerpartra, ami közben számtalan kaland éri. A film valóságos „spanyol keresztmetszetet” mutat be Juan útja során, olyan társadalmi és korrajzot, amely leginkább 1976-ra volt jellemző.

TENGERRE NÉZŐ SZOBA

Vetítik: Apolló délelőtt és délután július 23-25., Klinika július 23-24., Meteor július 20-22., Vig délelőtt és délután július 19-22.

Megtörtént öngyilkossági kísérlet adta az alapját a Tengerre néző szoba című színes, szinkronizált lengyel filmnek. Janusz Zaorski rendező az öngyilkossághoz vezető utat mutatja be filmjében.

Vetítik: Apolló délután július 19-22., Klinika július 22., Meteor kert július 19-22.

Pályázati felhívás

A Népművelési Intézet, a Magyar Amatőrfilm Szövetség, az Amatőrfilmesek Országos Tanácsa, valamint a Szakszervezetek Borsod megyei Tanácsa védnökségével a diósgyőri Vasas Művelődési Központ meghirdeti a VIII. kelet-magyarországi tájegységi amatőr filmszemlét. A szemle ideje 1979. november 30-tól december 2.

A versenyen részt vehet minden egyénileg vagy közösségben készített film, amely egyéb országos fesztiválon még nem szerepelt. A szemlére nevezhető 8 milliméteres, 16 milliméteres fekete-fehér, színes, magnetofonhangosítású, szelcsíkos,

illetve fényhangos film. Az ettől eltérő technikával készült filmek is benevezhetők, de ezek vetítéséről a szerzőknek kell gondoskodni. A fesztiválon díjazott filmek előzési nélkül juthatnak be az országos fesztivál döntőjébe.

A filmek október 5-ig nevezhetők be, a beküldési határidő pedig november 20. Szállással és étkezéssel kapcsolatos igények november 5-ig jelenthetők be. Nevezési lapok a diósgyőri Vasas Művelődési Központtól igényelhetők (Miskolc, III. Marx Károly utca 36. 3532, telefon: 52-330; 52-220).

MOZI • TV • MOZI • TV

A filmmúzeum műsora (Meteor moziban): A NOTRA DAME-I TORONYÓR (amerikai). Főszerepben: Charles Langston és O'Hara.

HOSSZÚ HÉTVEGE (spanyol). Vig de. 1/4, du. 3/4, 6, 1/8.

PAPUCS ÉS RÓZSA I-II. (angol). Apolló de. 1/4, du. 4.

TENGERRE NÉZŐ SZOBA (lengyel). Apolló du. 8.

BUTASÁGOM TÖRTÉNETE (magyar). Híradó de. 1/2, 3/4, 3/4, 3/4.

CASANOVA I-II. (olasz, 18). Meteor kert 8. Művész 1/2, 1/2.

EGY PIKOLÓ VILÁGOS (magyar). Apolló de. 3/2.

GÁBOR DIÁK (magyar). Meteor mese 3, 1/6.

KALÓZOK JAMAICÁBAN (olasz). Híradó de. 1/2, du. 3/4.

2 x 2 NEHA 02 (magyar). Vig de. 1/2, 3/2.

A KIS HABLEÁNY (japán). Vig mese 3/4, 6.

PACSIRTA (magyar). Horváth Árpád 3/7.

REGI IDOK ROCK ZENÉJE (Petőfi mopszessz 8.

A VOLEGÉNY 8-KOR ERKEZIK (magyar). Klinika 5.

TV

BUDAPEST, 1. műsor

16.18 Műsorismertetés. 16.20 Hírek. 16.25 A rejtelmes sziget (ism.). 17.20 A szent tulajdon ellen. 18.00 Reklám. 18.05 Olimpia 1980. Riptormútor. 18.20 Futójárás. 19.00 Reklám. 19.10 Esti mese. 19.20 Idősek és elkezdhetik... 19.30 Tv-hír-adó. 20.00 Libera, szerelmem. Olasz film. 21.45 A legszögdedbb szögded. Bálint Sándor-portré. 22.35 Tv-hír-adó 3. 22.45-22.55 Tv-tükör.

BUDAPEST, 2. műsor

20.00 Műsorismertetés. 20.01 Van képzés hozzá! 20.35 Kisfilmek a nagyvilágból. 21.00 Tv-hír-adó 2. 22.10-23.50 Zenés nyári esték. Rossini: A sevillai borbély.

POZSONY, 1. műsor

7.55 Hírek. 8.00 Lengyel film. 9.30 Magazin. 10.10 Hírek. 15.30 Hírek. 15.50 Igaz történetek. 16.00 Pionírok magazinja. 17.00 Vitaműsor. 17.40 Esti mese. 18.00 Tv-hír-adó. 18.30 Vetélkedő. 19.20 Estétől reggelig. Tévétételek. 20.25 A rendőrség naplójaiból. 20.30 Tv-hír-adó. 21.00

1979. július 19., csütörtök

Emília napja

A Nap kél 4.05 — nyugszik 19.35 órakor

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS

csütörtök estig: változóan felhős idő, szórványosan kialakuló esővel, záporral, egy-két helyen zivatarral. Mérsékelt, időnként meglehetősen nyugati, délnyugati szél. Várható legmagasabb hőmérséklet 22-27 fok között.

A Balaton vizének hőmérséklete Siófoknál szerdán 11 órakor 20 fok volt. (MTI)

OTTHONUNK A FÖLD. Az emberről és a környezetéről tartanak előadást Hajdúböszörményben július 20-án 17 órakor a művelődési központ emeleti kistermében.

A LUDAS MATYI BABSZÍNHÁZ vendégszerepel ma, július 19-én délelőtt 10 órakor a tiszecsegyi művelődési ház nagytermében. Az óvodásoknak és iskolásoknak szervezett előadáson bemutatják a Csaloika Péter, Vitéz László kalandjai és a Bübajos című bábjátékokat. Belépődíj két forint.

AZ ÓVODÁSOK HETE ma fejeződik be a hajdúhadházi nagyközségi könyvtárban. A kicsinyek búcsúfoglalójukra délelőtt 10-kor kerül sor, amelynek keretében Mező Margit előadóművész Papírsárkány című műsorát láthatják.

MÓRICZ ZSIGMOND ÉLETERŐL és munkásságáról rendez vetélkedőt a letartó KISZ-bizottság, a művelődési ház és a közösi könyvtár. A rendezvény színhelye a Kossuth-klub július 21-én 18 órától. Ugyanitt 19 órától kezdődik Elek László discoműsora.

SZOMBATHELY — NYÁRI OPERA. Minden korábbi nagyobb az érdeklődés a szombathelyi nyári operaelőadások iránt. Több osztrák utazási iroda opera-buszjáratokat indít a városba. A kétezres éves Liszt-szentélyben idén is Mozart Várasszuvolváját adják elő a Magyar Állami Operaház és a szegedi Nemzeti Színház művészei. Az előadásokat megtekintik a XIII. nemzetközi Bartók-szeminárium résztvevői is.

HIDREKONSTRUKCIÓ. Tartják a napi ütemterv díktálta feszes tempót a Petőfi-híd felújításán dolgozó építők. A munkálatokban húsz vállalat több mint hatszáz szakmunkása vesz részt. A július 19-én este nyolckor kezdődő pályalemez-betonozás miatt a közúti járművek egy ideig nem vehetik igénybe a hidat.

Szovjet dokumentumműsor. 21.50 Galea Kupa. Teniszközvetés. 22.20 Hírek.

POZSONY, 2. műsor

18.30 Julius Caesar. Opera. 20.30 Az utolsó vizsga. Bolgár filmsorozat, 1. rész. 21.45 Tv-hír-adó.

BUKAREST

14.05 A ma iskolája. 14.25 A román dal fesztiválja. 14.40 A román nyelvről. 15.05 Helyszíni riportok. 15.20 Filharmonikus műsor. 15.25 Glóbuszfilm. Globotáról (Columbia). 15.55 Könyvnyüzene. 16.25 Társadalmi szemle. 16.50 A legkisebbeknek. 17.00 Tv-hír-adó. 17.15 Gazdasági kérdések. 17.30 Ifjúsági óra. 18.20 Rövid színpadi játékok. 19.20 Felhívás keringőre. 19.35 Tv-hír-adó.

A NYÍREGYHÁZI RÁDIÓ MŰSORA

17.00 Hírek. Időjárás. Lap-szemle 17.05 Hobbimikrofon 17.10 Beatablak 17.30 Kulturális magazin. Közművelődési „szervíz”. Riptort: Gőmezi Mária 17.45 Olasz szerzők operáiból énekelnek a debreceni Csokonai Színház művészei 18.00 Észak-tiszántúli krónika 18.15 Az Ex Antiquis együttes műsorából 18.25-18.30 Hírössze-foglaló — Műsorlevezetés.

ÉVFORDULÓNAPTÁR

Százhatvan évvel ezelőtt, 1819. július 19-én született Gottfried Keller, a kiemelkedő svájci-német realista író, aki 1890-ben halt meg. Eredetileg festőnek készült, majd bekapcsolódott Svájc politikai küzdelmébe, s azoknak tevékeny részesevé vált. Az 1840-es években Feuerbach materializmusának hatása alá került. Mesteri felépítésű novelláiban (A seldwylai emberek, Zürichi novellák stb.) hol meleg humorral, hol éles szatírával, de mindig képekben gazdag stílussal és kiváló nyelvművészettel ábrázolja a régi, valamint a korabeli Svájc városi és falusi társadalmát. Ázumanista, demokratikus polgári szemlélet jellemzi Zöld Henrik című önéletrajzi regényét. Sokáig a forradalmi gondolkodású polgárság volt az eszménye, és abban az illúzióban élt, hogy ez az osztály a polgári forradalom győzelménél is meg fogja tudni tartani erényeit.

Utolsó regényében — Martin Solander — a svájci látszatdemokráciát és az elfajuló kapitalizmust állította már pellengérré. Lírja és politikai költészete egyaránt jelentős.

Bürokrácia

— Jó napot kívánok!
— Adja be irásbani!

(t. sz. s.)

GYÓGYÍTÓ FÜRDŐ az Ajkai Timföldgyárban. Rehabilitációs fürdő építettek az Ajkai Timföldgyár dolgozóinak. A mozgásszervi megbetegedések szenvedőket izsappakolással, súlyfürdővel, melegvízi medencével várják. Az új létesítmény személyzetét a hévízi gyógyfürdő kórházában képezték ki.

VICSEGE. Ezzel a különleges haljattal gyarapodott a mecseki horgásztavak élővilága. A vicsegett szonjékat kutatók hibridizálással tenyésztették ki. A kecseregőre hasonlító hosszú ormányúak teljes védelmet élveznek. Gyorsan fejlődnek, néhány év alatt hat-nyolc kilóra is nőhetnek. A kiméleti idő után tehát pompás horgászmelegnek ígérkezik a vicsege.

VASÚTVILLAMOSÍTÁS. Harmadszor kért és kapott kölcsönt a MÁV a Nemzetközi Beruházási Banktól. Az 1,4 milliárd transzferábilis rubelbeli hitelszerződés a közelmúltban írták alá Moszkvában. Az összeget a Cegléd-Kiskunhalas közötti vasútvonal villamosításával összefüggő kábelezési munkák kivitelezéséhez használják fel.

FILM KÉSZÜL PAPP LÁSZLÓRÓL. A háromszoros ökölvívó olimpiai bajnok három egykori legyőzője közül kettőt meglátogatott a napokban a róla készülő Papp Laci nem lehet legyőzni című új magyar dokumentumfilm forgatása során. A filmet Gulyás Gyula rendezte.

GÉPKOCSI-ÁTVÉTELI SORSZÁMOK július 16-án. Skoda 105: 2918. Skoda 120: 2262. Lada 1200: 53 664. Lada 1300: 8799. Lada 1600: 1146.

KÖZLEMÉNYEK

A KÖZMŰ- ÉS MELYEPÍTŐ VÁLLALAT a debreceni Bartók Béla úton az utsteben gázvezetéket épít. Ezért kérjük a járművek vezetőit, hogy fokozott figyelemmel közeledjenek. E munkálatok miatt a 97/2 és 3-as járatok Góher utcai megállóhelyre 1979. július 19-én üzemkedtetől várhatóan négy hét időtartamra áthelyezésre kerül a Bartók Béla út 57. sz. elé. (X)

A TITÁSZ V. DEBRECENI ÜZEMIGAZGATÓSÁGA KÖZLI a lakossággal, hogy az alábbi helyeken megépített kifestővel-szerű hálózatokat 1979. július 19-én feszültség alá helyezik. Fenti időponttól a vezetékek érintése életveszélyes és tilos! — Debrecen, Diószegi út, Telekes Béláné és társai részére épített hálózat. Debrecen, Halap 262. sz. Dobi László részére épített hálózat. Nagysere 107. Bodnár István részére épített hálózat, Téglás Ereszvény tanya 24. Tóth József részére épített hálózat, Debrecen, Kondoros zártkert, Koronai József és társai részére épített hálózat. (X)

Debrecen túsza van útszegélye parkok a késő őszi ruhák a változtatja ember szízen le a gyásosokból egy időszakra virágnak. Most péld és mályva inkább, ban mint csú játéka gásba. S zuhatag k fehér is, szél, am valahonna megye vala viszi ezt a úde színva rítve a vár rázásával e val.

Minden debreceni nak meg yzata. Ta si sajátoss az érteker ró és szikl folyó, a h közműmerte táj, a hom szélmozdul libeg. Fücsében, m virágok p ragna. S Cannavirá ezen a kör legjobb, gabb a szí pallagi tel újabb fait nek ki, m a Fortuna

Kell-e hogy eppe amikor oly a környez milyen jel virágkultu már nem líteni, hog recenben Tiszta és lom, s er ben min szerepet ja említtet v város veze építettek é mintegy i szokást, a korlatot.

A rohan a régi vá tából sok szünet. külsőségek s nem egy kat, amely rok tettek lyamat a megállítha súlyozni v képpen sz mással minden te nek a m védelméve kedvnek a amely v szik tenni

Ma má re — nem reink, utca nek bírág nak bírág nak azok a lyeknek l zős összefü gulatossá növényne hangúságo zetet is, n kat is dics